

BENDROJO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. lapkričio 30 d.*

Byloje T-208/06

Quinn Barlo Ltd, įsteigta Kavane (Airija),

Quinn Plastics NV, įsteigta Gelyje (Belgija),

Quinn Plastics GmbH, įsteigta Maince (Vokietija),

atstovaujamos advokatų W. Blau, F. Wijckmans ir F. Tuytschaever,

ieškovės,

prieš

Europos Komisiją, iš pradžių atstovaujamą V. Bottka ir S. Noë, vėliau V. Bottka ir N. Khan,

atsakovę,

* Proceso kalba: anglų.

dėl prašymo panaikinti 2006 m. gegužės 31 d. Komisijos sprendimo C (2006) 2098 galutinis dėl procedūros pagal EB 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla Nr. COMP/F/38.645 – Metakrilatai) 1 ir 2 straipsnius tiek, kiek jie susiję su ieškovėmis, taip pat dėl prašymo panaikinti šio sprendimo 2 straipsnį tiek, kiek juo ieškovėms skirta bauda arba dėl prašymo sumažinti šios baudos dydį,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas O. Czúcz, teisėjai I. Labucka (pranešėja) ir D. Gratsias,
posėdžio sekretorius J. Plingers, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. gegužės 10 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

- ¹ 2006 m. gegužės 31 d. Komisijos sprendimu C (2006) 2098 galutinis dėl procedūros pagal EB 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla Nr. COMP/F/38.645 – Metakrilatai, toliau – ginčijamas sprendimas) Europos Bendrijų Komisija, be kita ko,

konstatavo, kad tam tikros įmonės pažeidė EB 81 straipsnį ir Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo 53 straipsnį, kai įvairiais laikotarpiais nuo 1997 m. sausio 23 d. iki 2002 m. rugsėjo 12 d. dalyvavo sudarant ir vykdant antikonkurencinius susitarimus bei derinant veiksmus metakrilatų sektoriuje visoje EEE teritorijoje (ginčijamo sprendimo 1 straipsnis).

- 2 Ginčijamame sprendime nurodyta, kad tai buvo vienas ir tęstinis pažeidimas, susijęs su trimis polimetilmetakrilato (toliau – PMMA) produktais: liejimo junginiais, kietaisiais lakštais ir sanitariniais gaminiais. Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad šie trys PMMA produktai skiriasi tiek pagal fizines, tiek pagal chemines savybes ir yra naudojami skirtingose srityse, tačiau gali būti laikomi viena ir ta pačia vienalyte produktų grupe dėl savo bendros žaliavos – metilmetakrilato (toliau – MMA) (ginčijamo sprendimo 4–8 konstatuojamosios dalys).
- 3 Remiantis ginčijamu sprendimu nagrinėjamą pažeidimą sudarė derybos dėl kainų, susitarimų dėl kainų, kuriuose buvo numatyta padidinti kainas arba bent išlaikyti jų lygį, sudarymas, įgyvendinimas ir kontrolė, galimybės perkelti papildomų paslaugų sąnaudas klientams aptarimas, keitimasis svarbia komercine ir konfidencialia informacija, susijusia su rinkomis ir (arba) naudinga įmonėms, bei nuolatinis dalyvavimas susitikimuose ir kiti kontaktai, kuriais buvo siekiama palengvinti pažeidimo įgyvendinimą (ginčijamo sprendimo 1 straipsnis ir 1–3 konstatuojamosios dalys).
- 4 Ginčijamas sprendimas buvo skirtas *Degussa AG, Röhm GmbH & Co. KG* ir *Para-Chemie GmbH* (toliau visos kartu vadinamos *Degussa*), *Total SA*, *Elf Aquitaine SA*, *Arkema SA* (buvusi *Atofina SA*), *Altuglas International SA* ir *Altumax Europe SAS* (toliau visos kartu vadinamos *Atofina*), *Lucite International Ltd* ir *Lucite International UK*

Ltd (toliau visos kartu vadinamos *Lucite*), *ICI plc*, taip pat ieškovėms *Quinn Barlo Ltd*, *Quinn Plastics NV* ir *Quinn Plastics GmbH*.

- 5 Ieškovės priklauso Airijos konglomeratui *Quinn Group Ltd*, kuris 2004 m. gegužės 7 d., t. y. pasibaigus atitinkamam pažeidimo laikotarpiui, įsigijo visą *Barlo* grupės (*Barlo Group plc*, vėliau pavadinta *Barlo Group Ltd*) vadovaujančios patronuojančios bendrovės įstatinį kapitalą (ginčijamo sprendimo 299 konstatuojamoji dalis). Ieškovės buvo įkurtos 2005 m. sausio mėn. *Quinn* grupei perėmus trijų buvusių *Barlo* grupės bendrovių (toliau visos kartu vadinamos *Barlo*) veiklą.
 - *Quinn Plastics GmbH* yra *Barlo Plastics GmbH* veiklos perėmėja. Remiantis ginčijamu sprendimu *Barlo Plastics GmbH* dalyvavo atliekant slaptus veiksmus metakrilato sektoriuje (ginčijamo sprendimo 297 konstatuojamoji dalis);
 - *Quinn Plastics NV* yra *Barlo Plastics NV* veiklos perėmėja. Ši įmonė buvo *Barlo Plastics GmbH* patronuojanti bendrovė, kuriai netiesiogiai priklausė 100% jos kapitalo (ginčijamo sprendimo 38, 43 ir 301 konstatuojamosios dalys);
 - *Quinn Barlo* yra *Barlo Group Ltd*, t. y. buvusios *Barlo* grupės patronuojančios bendrovės, kuriai tiesiogiai ar netiesiogiai priklausė 100% buvusių *Barlo* bendrovių kapitalo, veiklos perėmėja (ginčijamo sprendimo 300 ir 301 konstatuojamosios dalys).
- 6 Ginčijamas sprendimas skirtas visoms trimis ieškovėms, nes Komisija nusprendė, kad *Quinn Barlo* ir *Quinn Plastics NV* buvo atsakingos už *Quinn Plastics GmbH* (buvusi *Barlo Plastics GmbH*) veiksmus pažeidimo laikotarpiu (ginčijamo sprendimo 1 straipsnis bei 301 ir 304 konstatuojamosios dalys).

- 7 Tyrimas, po kurio priimtas ginčijamas sprendimas, buvo pradėtas po to, kai 2002 m. gruodžio 20 d. *Degussa* pateikė prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pagal 2002 m. vasario 19 d. Komisijos pranešimą apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju (OL C 45, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 155, toliau – 2002 m. pranešimas dėl bendradarbiavimo).
- 8 2003 m. kovo 25 ir 26 d. Komisija atliko patikrinimus *Atofina*, *Barlo*, *Degussa* ir *Lucite* patalpose (ginčijamo sprendimo 59 konstatuojamoji dalis). Po šių patikrinimų *Atofina* ir *Lucite* pateikė, atitinkamai 2003 m. liepos 3 ir 11 d., prašymus atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo (ginčijamo sprendimo 60 ir 66 konstatuojamosios dalys). 2004 m. spalio 18 d. ICI pateikė prašymą sumažinti baudą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo (ginčijamo sprendimo 83 konstatuojamoji dalis). *Barlo* pagal minėtą pranešimą prašymo nepateikė.
- 9 Nuo 2003 m. balandžio 9 d. iki 2004 m. liepos 29 d. Komisija nusiuntė *Barlo* kelis prašymus pateikti informacijos pagal 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17/62, Pirmojo reglamento, įgyvendinančio [EB 81] ir [82] straipsnius (OL L 13, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3), 11 straipsnį, vėliau – pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [EB] 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 18 straipsnį (ginčijamo sprendimo 62–79 konstatuojamosios dalys).
- 10 2005 m. rugpjūčio 17 d. Komisija priėmė pranešimą apie kaltinimus dėl vieno ir tęstinio pažeidimo, susijusio su MMA, taip pat su PMMA liejimo junginiais, PMMA kietaisiais lakštais ir PMMA sanitariniais gaminiiais, ir išsiuntė jį ieškovėms bei *Quinn Plastics, SA* (ginčijamo sprendimo 85 konstatuojamoji dalis).

- 11 2005 m. gruodžio 15 ir 16 d. įvyko posėdžiai.
- 12 Atsižvelgusi į įmonių argumentus, pateiktus atsakant į pranešimą apie kaltinimus bei per posėdį, Komisija nusprendė atsisakyti kai kurių kaltinimų, be kita ko:
- kaltinimų visoms bendrovėms, kurioms buvo išsiųstas pranešimas apie kaltinimus, kiek tai susiję su pažeidimo dalimi, susijusia su MMA;
 - kaltinimus ieškovėms ir *Quinn Plastics, SA*, kiek tai susiję su PMMA liejimo junginiais;
 - kaltinimus *Quinn Plastics, SA* dėl PMMA kietųjų lakštų (ginčijamo sprendimo 93 konstatuojamoji dalis).
- 13 2006 m. gegužės 31 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą. Komisija konstatavo, kad nuo 1998 m. balandžio 30 d. iki 2000 m. rugpjūčio 21 d. ieškovės dalyvavo sudarant ir vykdant antikonkurencinius susitarimus bei derinant veiksmus [ginčijamo sprendimo 1 straipsnio l–n punktai], kaip nurodyta šio sprendimo 1–3 punktuose, ir skyrė joms 9 mln. EUR baudą, kurią jos turėjo sumokėti solidariai [ginčijamo sprendimo 2 straipsnio e punktas].
- 14 Apskaičiuodama baudos dydį Komisija, pirma, įvertino pažeidimo sunkumą ir iš pradžių nustatė, kad turint omenyje pažeidimo pobūdį ir faktą, jog jis apima visą EEE teritoriją – tai yra labai sunkus pažeidimas, kaip jis suprantamas pagal Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalį,

nustatymo metodo gaires (OL C 9, 1998, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 171, toliau – gairės) (ginčijamo sprendimo 319–331 konstatuojamosios dalys).

- 15 Po to ji nurodė, kad labai sunkių pažeidimų kategorijos pažeidimams galima taikyti diferencijuotą požiūrį, atsižvelgiant į pažeidėjų realią ekonominę galimybę padaryti pastebimos žalos konkurencijai. Šiuo atžvilgiu ji konstatavo, kad nagrinėjamu atveju atitinkamos įmonės „[galėjo] būti suskirstytos į [tris] kategorijas pagal jų santykinę apyvartos, pasiektos parduodant PMMA produktus, kurių atžvilgiu jos dalyvavo kartelyje, dalį“. Komisija nusprendė, kad *Barlo*, kurios PMMA kietųjų lakštų apyvarta 2000 m. visoje EEE sudarė 66,37 mln. EUR, turėjo būti priskirta trečiajai kategorijai.
- 16 Beje, kalbant apie diferencijuotą požiūrį, Komisija 25 % sumažino ieškovėms apskaičiuotą pradinę baudą, motyvuodama tai taip (ginčijamo sprendimo 335 konstatuojamoji dalis):

„Komisija atsižvelgia į tai, kad neaišku, ar *Barlo* palaikydavo slaptus kontaktus dėl PMMA liejimo junginių arba PMMA sanitarinių gaminių. Todėl panašu, kad *Barlo* nežinojo arba iš tikrųjų galėjo nežinoti apie bendrą antikonkurencinių susitarimų planą <...>“

- 17 Remdamasi šiais samprotavimais Komisija nusprendė, kad ieškovėms reikia skirti 15 mln. EUR pradinę baudą (ginčijamo sprendimo 336 konstatuojamoji dalis).

- 18 Antra, Komisija išnagrinėjo pažeidimo trukmę ir konstatavo: kadangi ieškovės dalyvavo darant pažeidimą dvejus metus ir tris mėnesius, pradinę baudą reikia padidinti 20 % (po 10 % už kiekvienus dalyvavimo metus) (ginčijamo sprendimo 351–353 konstatuojamosios dalys). Todėl ieškovėms buvo apskaičiuota 18 mln. EUR pagrindinė bauda (ginčijamo sprendimo 354 konstatuojamoji dalis).
- 19 Trečia, Komisija išnagrinėjo sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes. Ji nenustatė ieškovių atžvilgiu jokių sunkinančių aplinkybių. Kiek tai susiję su lengvinančiomis aplinkybėmis, Komisija sutiko su ieškovių argumentu, kad jų vaidmuo darant pažeidimą buvo pasyvus ir nereikšmingas, ir todėl sumažino baudą 50 % (ginčijamo sprendimo 372–374 konstatuojamosios dalys).
- 20 Komisija atmetė kitas ieškovių nurodytas lengvinančias aplinkybes (ginčijamo sprendimo 375–396 konstatuojamosios dalys) ir skyrė 9 mln. EUR baudą (ginčijamo sprendimo 397 konstatuojamoji dalis). Kadangi ieškovėms nebuvo pritaikytas pranešimas dėl bendradarbiavimo, ši joms skirta bauda buvo galutinė.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 21 Ši byla buvo pradėta ieškiniu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo (dabar – Bendrasis Teismas) kanceliarijoje 2006 m. rugpjūčio 8 d.
- 22 Kadangi buvo pakeista Teismo kolegijų sudėtis ir teisėjas pranešėjas buvo perkeltas į trečiąją kolegiją, byla buvo perduota šiai kolegijai.

23 Susipažinęs su teismo posėdžio pranešimu, Teismas (trečioji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir taikant proceso organizavimo priemones Komisijos buvo paprašyta atsakyti į tam tikrus Teismo klausimus bei pateikti dokumentus. Komisija šiuos prašymus įvykdė per nustatytą terminą.

24 Per 2011 m. gegužės 10 d. posėdį buvo išklaustytos šalių žodinės pastabos ir jų atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus. Be to, Komisija, atsakydama į ankstesniame punkte minėtą prašymą, pateikė papildomų dokumentų, kurie buvo pridėti prie bylos medžiagos. Kadangi ieškovės tvirtino, kad per posėdį gali pateikti savo nuomonę dėl šių dokumentų, žodinė proceso dalis buvo užbaigta pasibaigus šiam posėdžiui.

25 Ieškovės Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamo sprendimo 1 ir 2 straipsnius tiek, kiek jie su jomis susiję,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, panaikinti ginčijamo sprendimo 2 straipsnį tiek, kiek jis su jomis susijęs,

— nepatenkinus minėtų reikalavimų, panaikinti ginčijamo sprendimo 2 straipsnį tiek, kiek juo ieškovėms skiriama 9 mln. EUR bauda ir atsižvelgiant į grindžiant šį ieškinį pateiktus argumentus sumažinti baudą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

26 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

- priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

27 Grįsdamos ieškinį ieškovės nurodo du pagrindus. Pirmasis pagrindas susijęs su EB 81 straipsnio pažeidimu. Antrasis pagrindas susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių ir proporcingumo principo pažeidimu.

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio pažeidimu

28 Kaip pirmąjį pagrindą ieškovės iš esmės nurodo, kad Komisija nepakankamai įrodė, kaip dėl *Barlo* veiksmų pažeidžiamas EB 81 straipsnis. Šį pagrindą sudaro trys dalys. Pirmoje pirmojo pagrindo dalyje ieškovės ginčija Komisijos pateiktą penkių susitikimų, kuriais grindžiamas ginčijamas sprendimas, vertinimą tiek, kiek jis susijęs, ir kaltina ją neatsižvelgus į tai, jog jos nedalyvavo palaikant kitus kontaktus arba keičiantis informacija. Antroje pirmojo pagrindo dalyje jos nurodo, kad Komisija

neįrodė, jog *Barlo* dalyvavo „viename ir bendrame konkurenciją pažeidžiančiame projekte“. Trečioje pirmojo pagrindo dalyje ieškovės tvirtina, kad Komisija neįrodė, jog *Barlo* dalyvavo darant tęstinį pažeidimą.

Dėl pirmojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su klaidingu susitikimų, taip pat kitų kontaktų ir pasikeitimų informacija, kuriuose tariamai dalyvavo *Barlo*, vertinimu

29 Ši pirmojo pagrindo dalis grindžiama trim kaltinimais.

30 Visų pirma, sutikdamos, kad *Barlo* dalyvavo keturiuose iš penkių atitinkamų susitikimų (būtent, Vokietijoje vykusiuose susitikimuose: 1998 m. balandžio mėn. Dernbache, 1998 m. birželio 29 d. Darmštate, 2000 m. vasario 24 d. Heidelberge ir 2000 m. rugpjūčio 21 d. Deidesheime), ieškovės teigia, jog Komisija neįrodė, kad dėl jų dalyvavimo šiuose susitikimuose buvo gerokai apribota konkurencija ir pažeistas EB 81 straipsnis. Po to ieškovės ginčija, kad *Barlo* dalyvavo penktame atitinkamame susitikime, būtent, 1999 m. gegužės–birželio mėn. susitikime Barselonoje, ir mano, kad Komisija neįrodė, jog toks susitikimas įvyko. Galiausiai ieškovės nurodo, kad Komisija neatsižvelgė į tai, jog, be *Barlo* atstovo dalyvavimo keturiuose minėtuose susitikimuose, ji nenustatė nė vieno kito antikoncepcinio kontakto arba keitimosi informacija, kuriame jos būtų dalyvavusios.

— Dėl keturių susitikimų, kuriuose, kaip pripažįstama, *Barlo* dalyvavo

31 Ieškovės ginčija, kad pažeidė EB 81 straipsnį dėl to, jog *Barlo* atstovas dalyvavo keturiuose atitinkamuose susitikimuose. Pirma, jos ginčija ginčijamame sprendime pateiktą šių susitikimų aprašymą, motyvuodamos tuo, kad jis nėra pakankamai patvirtintas

įrodymais. Antra, ieškovės teigia, kad yra „teisėtas“ *Barlo* elgesio „paaiškinimas“. Jos pastebi, kad kartelio dalyvių interesai nebūtinai sutapdavo su *Barlo* interesais, nes ši nevykdė veiklos nei MMA srityje, nei bet kokių kitų PMMA produktų srityje. Anot ieškovių, turint omenyje tai, kad *Barlo* kainų politika buvo nesuderinama su kartelio tikslais ir jos rinkos dalis augo, kartelio dalyviai tikriausiai norėjo patikrinti, ar galima *Barlo* įtraukti į kartelį ir kvietė ją į susitikimus su „nekalta“ darbotvarke arba tada, kai nebuvo numatyta jokių susitikimų. Komisijos surinktoje medžiagoje esantys įrodymai patvirtina, kad šie bandymai nepavyko ir *Barlo* toliau vykdė prekybos politiką, pagal kurią numatyta didinti turimą rinkos dalį.

32 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia priminti, kad remiantis ginčijamo sprendimo 1 straipsniu ieškovės pažeidė EB 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį, nes „<...> dalyvavo sudarant susitarimus ir derinant veiksmus metakrilatų sektoriuje visoje EEE teritorijoje, kurie apėmė derybas dėl kainų, susitarimų dėl kainų, kuriuose buvo numatyta padidinti kainas arba bent išlaikyti jų lygį, sudarymą, įgyvendinimą ir kontrolę, galimybės perkelti papildomų paslaugų sąnaudas klientams aptarimą, keitimąsi svarbia komercine ir konfidencialia informacija, susijusia su rinkomis ir (arba) naudinga įmonėms, bei nuolatinį dalyvavimą susitikimuose ir kitus kontaktus, kuriais buvo siekiama palengvinti pažeidimo įgyvendinimą, įskaitant įgyvendinimo kontrolę“.

33 Pagal EB 81 straipsnio 1 dalį kaip nesuderinami su bendrąja rinka yra draudžiami visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir suderinti veiksmai, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba išskraipymas bendrojoje rinkoje.

- 34 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką sąvokos „susitarimas“ ir „suderinti veiksmai“, kaip jos suprantamos pagal EB 81 straipsnio 1 dalį, suvokiamos kaip tokio paties pobūdžio susitarimai, kurie skiriasi tik savo intensyvumu ir sudarymo formomis (1999 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, Rink. p. I-4125, 131 ir 132 punktai ir 2009 m. birželio 4 d. Sprendimo *T-Mobile Netherlands ir kt.*, C-8/08, Rink. p. I-4529, 23 punktas).
- 35 Tam, kad būtų sudarytas susitarimas, kaip tai suprantama pagal EB 81 straipsnio 1 dalį, pakanka, kad atitinkamos įmonės išreikštų bendrą valią elgtis rinkoje tam tikru būdu (1991 m. gruodžio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Hercules Chemicals prieš Komisiją*, T-7/89, Rink. p. II-1711, 256 punktas ir 2002 m. kovo 20 d. Sprendimo *HFB ir kt. prieš Komisiją*, T-9/99, Rink. p. II-1487, 199 punktas).
- 36 Suderintų veiksmų sąvoka reiškia tokią derinimo tarp įmonių formą, kai dar nesudaromas susitarimas tikrąja šio žodžio prasme, tačiau konkurencijos keliama rizika sąmoningai pakeičiama praktiniu įmonių tarpusavio bendradarbiavimu (34 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni* 115 punktas ir 1999 m. liepos 8 d. Sprendimo *Hüls prieš Komisiją*, C-199/92 P, Rink. p. I-4287, 158 punktas).
- 37 Šiuo atžvilgiu EB 81 straipsnio 1 dalimi griežtai draudžiamas bet koks tiesioginis ar netiesioginis kontaktas tarp tokių ūkio subjektų, kuris gali turėti įtakos esamam ar potencialiam konkurento elgesiui rinkoje arba atskleisti tokiam konkurentui elgesį, kurio nuspręsta ar numatoma imtis rinkoje, jei šių kontaktų tikslas ir poveikis – sukurti konkurencines sąlygas, kurios neatitinka normalių sąlygų nagrinėjamoje rinkoje (šiuo klausimu žr. 34 punkte minėtų sprendimų *Komisija prieš Anic Partecipazioni* 115–117 punktus ir *T-Mobile Netherlands ir kt.* 33 punktą).

- 38 Iš to, be kita ko, matyti, kad konkurentų pasikeitimas informacija gali prieštarauti konkurencijos taisyklėms, jeigu jis sumažina ar panaikina netikrumą dėl atitinkamos rinkos veikimo ir todėl riboja įmonių konkurenciją (34 punkte minėto Sprendimo *T-Mobile Netherlands ir kt.* 35 punktą).
- 39 Beje, reikia pabrėžti, kad norint įvertinti, ar suderinti veiksmai draudžiami pagal EB 81 straipsnio 1 dalį, nereikia nagrinėti konkretaus tokių veiksmų poveikio, jeigu paaiškėja, kad jų tikslas – konkurencijos bendrojoje rinkoje trukdymas, ribojimas arba iškraipymas. Todėl nebūtina nagrinėti suderintų veiksmų poveikį, kai įrodytas jų antikonkurencinis tikslas (šiuo klausimu žr. 34 punkte minėto Sprendimo *T-Mobile Netherlands ir kt.* 29 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 40 Be to, net jei suderintų veiksmų sąvoka greta suinteresuotųjų įmonių veiksmų suderinimo apima elgesį rinkoje po šio suderinimo ir priežastinį ryšį tarp šių dviejų elementų, reikia preziumuoti, su sąlyga, kad nėra priešingų įrodymų, kuriuos turi pateikti suinteresuotieji subjektai, jog įmonės, kurios dalyvauja derinant veiksmus ir toliau veikia rinkoje, nustatydamos savo elgesį joje, atsižvelgia į informaciją, kuria buvo pasikeista su konkurentais (šiuo klausimu žr. 34 punkte minėto Sprendimo *T-Mobile Netherlands ir kt.* 51 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 41 Nagrinėjant sudėtingą pažeidimą, kuriame per kelis metus dalyvavo keli gamintojai, kurie siekė kartu reguliuoti rinką, negalima reikalauti, kad Komisija tiksliai kvalifikuotų kiekvienos įmonės konkrečiu momentu padarytą pažeidimą, susitarimą ar suderintus veiksmus, nes bet kuriuo atveju ir viena, ir kita pažeidimo forma numatyta EB 81 straipsnyje (šiuo klausimu žr. 34 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Anic Participazioni* 111–114 punktus ir 1999 m. balandžio 20 d. Pirmosios instancijos

teismo sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją*, T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ir T-335/94, Rink. p. II-931, 696 punktą).

- 42 Šiame kontekste dvigubas pažeidimo kvalifikavimas kaip „susitarimo ir suderintų veiksmų“ turi būti suprantamas kaip reiškiantis visumą, sudarytą iš faktinių aplinkybių, kurių vienos kvalifikuojamos kaip susitarimai, o kitos – kaip suderinti veiksmai pagal EB 81 straipsnio 1 dalį, kurioje nenumatytas konkretus tokio sudėtingo pažeidimo rūšies kvalifikavimas (35 punkte minėtų sprendimų *Hercules Chemicals prieš Komisiją* 264 punktą ir *HFB ir kt. prieš Komisiją* 187 punktą).
- 43 Kalbant apie pažeidimo įrodymų vertinimą reikia priminti, jog Komisija turi pateikti pakankamai įrodymų, teisiškai patvirtinančių EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimą sudarančias aplinkybes (1998 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Baustahlgewebe prieš Komisiją*, C-185/95 P, Rink. p. I-8417, 58 punktą). Šiuo atveju ji turi remtis tiksliais ir nuosekliais įrodymais, kad pagrįstą tvirtą įsitikinimą, jog pažeidimas padarytas (žr. 2000 m. liepos 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Volkswagen prieš Komisiją*, T-62/98, Rink. p. II-2707, 43 punktą ir nurodytą teismo praktiką; 2008 m. liepos 8 d. Sprendimo *Lafarge prieš Komisiją*, T-54/03, 55 punktą).
- 44 Tačiau kiekvienas Komisijos pateiktas įrodymas nebūtinai turi atitikti šiuos kriterijus kiekvieno pažeidimo elemento atžvilgiu. Pakanka, kad šiuos reikalavimus bendrai atitiktų institucijos pateiktų įrodymų visuma (žr. 2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00, Rink. p. II-2501, 180 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

- 45 Įrodymai, kuriais Komisija remiasi sprendime, kad įrodytų, jog įmonė pažeidė EB 81 straipsnio 1 dalį, turi būti vertinami ne atskirai, bet kartu, kaip visuma (žr. 2008 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BPB prieš Komisiją*, T-53/03, Rink. p. II-1333, 185 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 46 Taip pat reikia atsižvelgti į tai, kad antikonkurencinė veikla vykdoma slapta ir todėl daugeliu atveju išvada, jog egzistuoja antikonkurenciniai veiksmai ar susitarimas, galima daryti iš bendrai vertinamų tam tikrų sutapimų ar požymių, kurie, jei nėra kito logiško paaiškinimo, gali būti konkurencijos taisyklių pažeidimo įrodymas (2004 m. sausio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink. p. I-123, 55–57 punktai).
- 47 Beje, remiantis nusistovėjusia teismo praktiką Komisijai pakanka įrodyti, jog atitinkama įmonė dalyvavo susitikimuose, kuriuose buvo sudaryti antikonkurenciniai susitarimai, ir aiškiai jiems neprieštaravo. Kai dalyvavimas tokiuose susitikimuose yra nustatytas, ši įmonė turi pateikti įrodymus, patvirtinančius, kad ji tuose susitikimuose nesiekė jokio antikonkurencinio tikslo ir pareiškė savo konkurentams dalyvavusi dėl to, kad turėjo kitokių ketinimų nei jie (36 punkte minėto Sprendimo *Hüls prieš Komisiją* 155 punktas; 34 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni* 96 punktas ir 46 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 81 punktas).
- 48 Priežastis, pagrindžianti šį teisės principą, yra ta, kad dalyvaudama minėtame susitikime ir viešai neatsiribodama nuo jo turinio įmonė leido manyti kitiems dalyviams, kad ji sutinka su jo rezultatu ir vykdys nustatytus reikalavimus (46 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 82 punktas).

- 49 Be to, aplinkybė, kad įmonė neįgyvendina susitikimo, turėjusio antikonkurencinį tikslą, sprendimų, negali pašalinti jos atsakomybės už dalyvavimą kartelyje, jei ji viešai neatsiribojo nuo jo turinio (46 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 85 punktas).
- 50 Beje, buvo nuspręsta, kad viešo atsiribojimo sąvoka, kaip atleidimo nuo atsakomybės sąlyga, turi būti aiškinama griežtai. Konkrečiai kalbant, ūkio subjekto neišreiškiamą nuomonę vykstant susitikimui, per kurį buvo derinami neteisėti veiksmai dėl konkretaus klausimo, susijusio su kainų politika, negali būti prilyginama tvirtam ir aiškiam prieštaravimui (šiuo klausimu žr. 2006 m. gruodžio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Westfalen Gassen Nederland prieš Komisiją*, T-303/02, Rink. p. II-4567, 103 ir 124 punktus).
- 51 Tačiau taip pat reikia pažymėti, kad minėta teismo praktika dėl tylaus pritarimo grindžiama prielaida, jog atitinkama įmonė dalyvavo susitikimuose, per kuriuos buvo sudaryti antikonkurencinio pobūdžio susitarimai (46 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 81 punktas) arba kurie yra akivaizdžiai antikonkurenciniai (36 punkte minėto Sprendimo *Hüls prieš Komisiją* 155 punktas). Todėl ši teismo praktika neturi būti taikoma, nes susitikimo antikonkurencinis pobūdis neįrodytas neginčijamai (šiuo klausimu žr. 2007 m. rugsėjo 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Coats Holdings ir Coats prieš Komisiją*, T-36/05, 91 punktą).
- 52 Kalbant apie ieškovių argumentus dėl pareiškimų, padarytų prašymuose pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, svarbos, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką jokia Europos Sąjungos teisės nuostata ar bendrasis principas nedraudžia Komisijai remtis vienos įmonės atžvilgiu kitų kaltinamų įmonių pareiškimais (41 punkte minėto Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją*

512 punktas). Taigi pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo padaryti pareiškimai vien dėl tos priežasties negali būti laikomi neturinčiais įrodomosios galios (43 punkte minėto Sprendimo *Lafarge prieš Komisiją* 57 ir 58 punktai).

- 53 Suprantamas tam tikras nepsitikėjimas pagrindinių neteisėto kartelio dalyvių savanoriškais pareiškimais, nes šie dalyviai gali stengtis sumažinti savo įtaką pažeidimui ir padidinti kitų įtaką. Vis dėlto atsižvelgiant į pranešime dėl bendradarbiavimo numatytos procedūros vidinę logiką prašymas taikyti pranešimą dėl bendradarbiavimo siekiant, kad būtų sumažinta bauda, nebūtinai skatina pateikti iškreiptus įrodymus apie kitus inkriminuojamo kartelio dalyvius. Iš tikrųjų bet koks mėginimas suklaidinti Komisiją gali turėti įtakos vertinant bendrovės bendradarbiavimo nuoširdumą ir išsamumą, o tai savo ruožtu gali turėti įtakos bendrovės galimybei visiškai pasinaudoti pranešimo dėl bendradarbiavimo nuolaidomis (2006 m. lapkričio 16 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Peróxidos Orgánicos prieš Komisiją*, T-120/04, Rink. p. II-4441, 70 punktas ir 43 punkte minėto Sprendimo *Lafarge prieš Komisiją* 58 punktas).
- 54 Konkrečiai kalbant, darytina išvada, kad jei asmuo pripažįsta, jog padarė pažeidimą bei sutinka, kad yra faktinių aplinkybių, kurios tiesiogiai neatsispindi nagrinėjamuose dokumentuose, *a priori* tikėtina, kad tas asmuo yra nusprendęs sakyti tiesą, jei nėra konkrečių aplinkybių, patvirtinančių, jog yra priešingai. Pareiškimai, nenaudingi juos pateikiančiajam, iš principo turi būti laikomi ypač patikimais (44 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* 211 ir 212 punktai; 2007 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Bolloré ir kt. prieš Komisiją*, T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 ir T-136/02, Rink. p. II-947, 166 punktas ir 43 punkte minėto Sprendimo *Lafarge prieš Komisiją* 59 punktas).

- 55 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką dėl dalyvavimo kartelyje kaltinamos įmonės pareiškimas, kurio teisingumą ginčija kelios kitos kaltinamos įmonės, negali būti vertinamas kaip pakankamas nagrinėjamų aplinkybių įrodymas, jei jis neparemtas kitais įrodymais (44 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* 219 punktas; 2005 m. spalio 25 d. Sprendimo *Groupe Danone prieš Komisiją*, T-38/02, Rink. p. II-4407, 285 punktas ir 43 punkte minėto Sprendimo *Lafarge prieš Komisiją* 293 punktas).
- 56 Nagrinėdamas įmonių, pateikusių prašymus pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, pareiškimų įrodomąją vertę Bendrasis Teismas visų pirma atsižvelgia į nuoseklius įrodymus, patvirtinančius šių pareiškimų svarbą (šiuo klausimu žr. 44 punkte minėto Sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* 220 punktą ir 53 punkte minėto Sprendimo *Peróxidos Orgánicos prieš Komisiją* 70 punktą) ir įrodymų, kad jos siekė sumažinti savo įtaką pažeidimui ir padidinti kitų įmonių įtaką, nebuvimą (šiuo klausimu žr. 43 punkte minėto Sprendimo *Lafarge prieš Komisiją* 62 ir 295 punktus).
- 57 Galiausiai kalbant apie teisminės kontrolės apimtį šiuo atveju reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, nagrinėdamas ieškinį dėl sprendimo taikyti EB 81 straipsnio 1 dalį panaikinimo, Bendrasis Teismas paprastai turi atlikti išsamų patikrinimą, ar tenkinamos visos EB 81 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygos (žr. 2000 m. spalio 26 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Bayer prieš Komisiją*, T-41/96, Rink. p. II-3383, 62 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 58 Be to, kilus abejonėms teismas jas turėtų spręsti įmonės, kuriai skirtas pažeidimą konstatuojantis sprendimas, naudai, kaip reikalaujama pagal nekaltumo prezumpcijos principą, kuris kaip bendrasis Sąjungos teisės principas taikomas, be kita ko, ir procedūroms dėl įmonės taikomų konkurencijos taisyklių pažeidimų, per kurias

gali būti skirtos vienkartinės arba periodiškai mokamos baudos (36 punkte minėto Sprendimo *Hüls prieš Komisiją* 149 ir 150 punktai).

- 59 Remiantis būtent šiais bendrojo pobūdžio samprotavimais reikia išnagrinėti ieškovių argumentus, kad Komisija iš esmės neįrodė, jog dėl *Barlo* dalyvavimo keturiuose aptariamuose susitikimuose buvo pažeistas EB 81 straipsnis.
- 60 Pirma, 1998 m. balandžio mėn. susitikimas Dernbache ginčijamo sprendimo 151 konstatuojamojoje dalyje aprašytas taip:

„Šio sprendimo 144 konstatuojamojoje dalyje paminėtas antras susitikimas įvyko 1998 m. balandžio mėn. viešbutyje <...> Dernbache. Anot *Atofina*, šio susitikimo tikslas taip pat buvo įdiegti naujas kainų nustatymo schemas Vokietijoje, o dalyviai patvirtino priemones, skirtas užtikrinti gerą šių schemų veikimą ir laikymąsi, ypač, kiek tai susiję su didesnių kainų mažiems kiekiams taikymu ir sąnaudų, kurios turi būti perkeltos klientams, sumažinimu <...> *Barlo* patvirtina šį susitikimą ir [B.] dalyvavimą, nurodo, kad iš pradžių per susitikimus buvo numatyta išnagrinėti klausimus, susijusius su rinkos keitimusi, tačiau faktiškai į darbotvarkę buvo įtrauktas pranešimas apie naujas kainų nustatymo schemas, pasireiškiančias didesnių paslaugų kainų klientams taikymu. Kadangi dalyviams nepavyko susitarti dėl paslaugų sąnaudų perkėlimo klientams, *Barlo* po susitikimo nesiėmė jokių veiksmų, kad padidintų vidutinę PMMA kietųjų lakštų kainą <...> Nors *Degussa* mano, kad šis susitikimas ir 148 konstatuojamojoje dalyje minėtas susitikimas yra vienas ir tas pats <...>, Komisija, remdamasi *Atofina* ir *Barlo* pareiškimais, daro išvadą, jog šioje konstatuojamojoje dalyje minėtas susitikimas iš tikrųjų vyko 1998 m. balandžio mėn.“

- 61 Iš bylos medžiagos, taip pat ginčijamo sprendimo 151 konstatuojamosios dalies matyti, kad nustatydamą nagrinėjamo susitikimo turinį Komisija rėmėsi dviem įrodymais, būtent *Atofina* pareiškimu, kurį ši padarė teikdamą prašymą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, ir ieškovių atsakymu į pranešimą apie kaltinimus.
- 62 Atsižvelgiant į šiuos įrodymus, pirma, reikia konstatuoti, kad pakankamai įrodyta, jog aptariamo susitikimo tikslas buvo akivaizdžiai antikonkurencinis.
- 63 Viena vertus, ieškovės nepagrįstai teigia, kad B. pateiktas [susitikimo] aprašymas yra vienintelis šio susitikimo antikonkurencingumo įrodymas. Iš tikrųjų iš *Atofina* pareiškimo išplaukia, kad šio susitikimo tikslas buvo įsitikinti, jog naujos kainų struktūros veikia ir jų laikomasi, t. y. turi būti kvalifikuotas kaip akivaizdžiai antikonkurencinis. Vien aplinkybė, kad tai yra bendrojo pobūdžio aprašymas, taikomas keliems susitikimams, negali pakeisti šios išvados.
- 64 Kita vertus, reikia pabrėžti, kad ieškovės neginčija savo atstovo B. pateikto aprašymo tikslumo. Tačiau priešingai nei jos tvirtina, remiantis šiuo aprašymu taip pat galima konstatuoti, jog kalbama apie kartelio susitikimą. Iš tikrųjų iš jo aišku, kad buvo pranešta apie naujas kainų nustatymo schemas ir kad dėl šių naujų kainų nustatymo schemų buvo diskutuojama, nors, anot B., dalyviai šiuo klausimu nesusitarė. Aplinkybė, kad, B. teigimu, po šių diskusijų nebuvo pasiekta susitarimo, nepašalina šio susitikimo akivaizdžiai antikonkurencinio pobūdžio, nes bet kuriuo atveju buvo keičiamasi svarbia komercine informacija.

- 65 Be to, reikia pabrėžti, kad šie du įrodymai patvirtina vienas kitą, visų pirma, kiek tai susiję su diskusijomis apie „naujas kainų nustatymo schemas“ ir *Barlo* dalyvavimą jose. Šiomis aplinkybėmis, tai, kad *Atofina* pažymėjo, jog šiame susitikime dalyvavo ir kitos įmonės, apie kurių dalyvavimą ginčijamame sprendime nepamainėta, negali padaryti Komisijos sprendimo negaliojančio ieškovių atžvilgiu.
- 66 Beje, remiantis *Degussa* atsakyme į pranešimą apie kaltinimus nurodytais teiginiais negalima užginčyti *Atofina* ir B. aprašymo. Iš tiesų *Degussa* tik teigė, kad negali konkrečiai patvirtinti, jog susitikimas vyko 1998 m. balandžio mėn., tačiau tvirtino, kad neatmeta tokios galimybės. Ji pažymėjo, jog gali būti, kad kalbama apie 1998 m. kovo 16 d. susitikimą. Tačiau reikia pabrėžti, kad, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 92 išnašos, *Degussa* taip pat minėjo apie *Barlo* atstovo dalyvavimą ir šiame susitikime.
- 67 Be to, savo vėlesniame pareiškime, atsakydama į Komisijos prašymą pateikti informacijos, *Atofina* taip pat teigė, kad aptariamas susitikimas vyko nebe balandžio mėn., o 1998 m. kovo 16 d., taip patvirtindama savo aprašymą. Tačiau dėl šių abejonių apie tikslią atitinkamo susitikimo datą ieškovės negali būti atleistos nuo atsakomybės turint omenyje jų pačių pareiškimus ir aplinkybę, kad nurodyta data, būtent, 1998 m. balandžio mėn., o ne 1998 m. kovo 16 d., joms yra tinkamesnė, nes būtent šią datą (paskutinę balandžio mėn. dieną) Komisija laiko jų dalyvavimo darant pažeidimą pradžia.
- 68 Antra, dėl *Barlo* elgesio per susirinkimą Dernbache vertinimo reikia priminti, kad ieškovės neneigia jos dalyvavimo nagrinėjamame susirinkime ir netvirtina, jog ji viešai atsiribojo nuo jo turinio (žr. šio sprendimo 47 punktą).

- 69 Taigi vien *Barlo* dalyvavimo susitikime užtenka, kad būtų konstatuota, jog jos veiksmai prieštaravo EB 81 straipsniui, nes, kaip matyti iš to, kas išdėstyta, per šį susitikimą tikrai buvo diskutuojama dėl kainų ir todėl jis turi būti kvalifikuotas kaip akivaizdžiai antikonkurencinis (žr. šio sprendimo 37 ir 38 punktus). Tokioje situacijoje, priešingai nei teigia ieškovės, B. turėjo suprasti, kad dalyvauja kartelio susitikime, ir viešai atsiriboti nuo jo (žr. šio sprendimo 47, 48 ir 51 punktus).
- 70 Aplinkybės, kad po minėto susitikimo *Barlo* nepadidino kainų, net darant prielaidą, jog ji įrodyta, nepakanka tam, kad būtų ginčijama ieškovių atsakomybė (žr. šio sprendimo 49 punktą). Kad ir kaip būtų, ieškovės neįrodė, kad veikdama rinkoje *Barlo* neatsižvelgė į informaciją, kuria buvo keičiamasi per susitikimą (žr. šio sprendimo 40 punktą).
- 71 Antra, ieškovės neginčija ginčijamo sprendimo 155 konstatuojamojoje dalyje paminėto susitikimo, kuris vyko 1998 m. birželio 29 d. Darmštate, antikonkurencinio pobūdžio. Tačiau jos atkreipia dėmesį, kad neįrodyta, jog savo veiksmais *Barlo* ketino prisidėti prie bendrų kitų dalyvių tikslų įgyvendinimo, todėl *Barlo* dalyvavimas šiame susitikime negali būti kvalifikuotas kaip EB 81 straipsnio pažeidimas.
- 72 Tačiau šiems argumentams negalima pritarti.
- 73 Pakanka konstatuoti, kad atsižvelgiant į šio susitikimo aprašymą ginčijamo sprendimo 155 konstatuojamojoje dalyje, kurio ieškovės neginčija, tai buvo akivaizdžiai antikonkurencinis susitikimas. Remiantis šio sprendimo 47 punkte minėta teismo praktika, šiomis aplinkybėmis *Barlo* turėjo viešai atsiriboti nuo susitikimo turinio.

- 74 Konkrečiai kalbant, tai, kad *Barlo* neleido suprasti, jog pakeis savo kainų politiką (ginčijamo sprendimo 155 konstatuojamoji dalis *in fine*), negali būti laikoma viešu atsiri-bojimu (žr. šio sprendimo 50 punktą).
- 75 Be to, argumentui, kad kartelio dalyviai pakvietė *Barlo* į šį susitikimą siekdami įtraukti ją į kartelį, bet šis sumanymas žlugo, negalima pritarti. Iš tikrųjų, kadangi nebuvo viešai atsiribota, nebuvo įrodyta, kad *Barlo* neleido kitiems dalyviams tikėti, jog sutinka arba paklūsta tam, kas buvo nuspręsta, kaip teigia ieškovės.
- 76 Šiomis aplinkybėmis ieškovių argumentai, kad, pirma, tai buvo pirmas susitikimas, kuriame dalyvavo *Barlo* atstovas ir vyko derybos dėl kainų, ir kad šis nesitikėjo tokio antikonkurencinio susitikimo turinio, antra, kad *Barlo* neigė bet kokią aktyvų dalyva-vimą susitikime ir kad neįrodyta, jog po šio susitikimo *Barlo* pakeitė kainų politiką ir galiausiai, kad ginčijamame sprendime *Barlo* atstovas neminimas nė viename paskes-niame susitikime, neturi reikšmės. Beje, kaip matyti iš to, kas išdėstyta, tai buvo ne pirmas susitikimas, kuriame dalyvavo *Barlo* atstovas. Kaip buvo nurodyta, *Atofina*, *Degussa* ir pačių ieškovių teiginiai paneigia atitinkamus *Lucite* teiginius.
- 77 Trečia, dėl 2000 m. vasario 24 d. susitikimo Heidelberge ieškovės tvirtina, kad ginči-jamo sprendimo 167 konstatuojamojoje dalyje Komisijos pateiktas aprašymas netei-singas ir tai buvo ne kartelio susitikimas, o „netikėtas bandymas“ pasiekti susitarimą dėl kainų ir įtraukti *Barlo*, kuris nepavyko.

78 Šiuo klausimu reikia pažymėti, pirma, kad ginčijamo sprendimo 167 konstatuojamojoje dalyje teisingai pateikiamas ieškovių atsakyme į pranešimą apie kaltinimus, kurio teisingumas nagrinėjant šį ieškinį neginčijamas, padarytų pareiškimų turinys. Tačiau priešingai nei tvirtina ieškovės, vien šio pareiškimo savaime užtenka siekiant įrodyti, kad nagrinėjamas susitikimas buvo akivaizdžiai antikonkurencinio pobūdžio. Iš to neabejotinai išplaukia, kad *Degussa* ir *Atofina* pristatė savo naujas kainų nustatymo schemas siekdamos padrašinti kitus dalyvius sekti jų pavyzdžiu ir kad tarp dalyvių šiuo klausimu vyko „diskusijos“. Net jei ieškovių nurodyta aplinkybė, kad šios „diskusijos“ nedavė apčiuopiamo rezultato, būtų įrodyta, jos nepakaktų, kad būtų paneigtas šio susitikimo antikonkurencinis pobūdis, nes tikrai buvo diskutuojama dėl kainų ir keičiamasi komerciniu požiūriu svarbia informacija. Kadangi *Barlo* viešai neatsiribuoja nuo susitikimo turinio, ieškovių dalyvavimas kartelyje patvirtinamas vien tuo, kad *Barlo* dalyvavo šiame susitikime (žr. šio sprendimo 37 ir 47–51 punktus).

79 Antra, Komisijos teiginiai, kad įmonės „susitiko siekdamos patikrinti, kaip įgyvendinami susitarimai dėl kainų didinimo“, kad „ankstesniais mėnesiais buvo nustatyta, jog kai kuriose nacionalinėse rinkose kainos nepadidėjo arba padidėjo tik iš dalies“ ir kad „dalyviai taip pat pasikeitė informacija apie rinką“ patvirtinami *Degussa* padarytais pareiškimais, kuriuos Komisija pateikė Bendrojo Teismo prašymu (žr. šio sprendimo 23 punktą). Beje, tiek, kiek Komisija, remdamasi ginčijamo sprendimo 117 konstatuojamąja dalimi, teigia, kad keičiamasi buvo visų pirma informacija apie kainas, šis argumentas patvirtinamas ankstesniame punkte minėtu ieškovių pareiškimu, kuriame pažymima, kad *Degussa* ir *Atofina* pristatė savo naujas kainų nustatymo schemas.

80 Taigi turint omenyje visų pirma pačių ieškovių pareiškimą, kuris neginčijamas, apie nagrinėjamo susitikimo turinį, kitiems jų argumentams negalima pritari. Konkrečiai

kalbant, nesvarbu, kad įmonė *Repsol* ginčijamame sprendime nepaminėta kaip susitikimo dalyvė, nors apie jos dalyvavimą minėjo *Degussa*, arba kad *Lucite* neatsimena jokio susitikimo tą dieną. Tas pats pasakytina apie argumentus, susijusius su tuo, kad atsakydama į pranešimą apie kaltinimus *Degussa* pataisė kai kuriuos savo ankstesnių pareiškimų aspektus. Be to, ji neginčijo, kad dalyvavusių įmonių diskusijos buvo antikonkurencinio pobūdžio. Galiausiai dėl ieškovių argumento, kad Komisijos teiginys, jog buvo keičiamasi „informacija, kaip antai paminėta ginčijamo sprendimo 117 konstatuojamojoje dalyje“, nepagrįstas, reikia priminti, kad ieškovės pačios pripažino, jog *Degussa* ir *Atofina* pristatė savo naujas kainų nustatymo schemas. Todėl net jei keitimasis bet kokia ginčijamo sprendimo 117 konstatuojamojoje dalyje nurodyta informacija neirodytas, tai nekeičia išvados, jog per atitinkamą susitikimą tikrai buvo keičiamasi komerciniu požiūriu svarbia informacija.

- ⁸¹ Ketvirta, dėl 2000 m. rugpjūčio 21 d. susitikimo Deidesheime reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 168 konstatuojamojoje dalyje pateikiamas detalus šio susitikimo aprašymas, grindžiamas iš esmės *Lucite* atstovo per susitikimą darytais užrašais, kurie buvo rasti atliekant patikrinimus ir kuriuose, be kita ko, paminėtas *Barlo* numatytas kainų didinimas. Vėliau šį susitikimą, įskaitant jo antikonkurencinį pobūdį, prašyme pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo patvirtino *Lucite*, taip pat *Degussa* ir *Atofina*. *Barlo* taip patvirtino savo dalyvavimą aptariamame susitikime ir jo akivaizdžiai antikonkurencinį pobūdį:

„2000 m. rugpjūčio 21 d. įvyko susitikimas <...> Deidesheime, kurio darbotvarkė buvo susijusi su „elektronine prekyba“, t. y. tema, kuria tuo metu buvo daug diskutuojama per CEFIC susirinkimus. Kvietimą į susitikimą vėl atsiuntė *Degussa*. Užuot kalbėjusios apie elektroninę prekybą *Degussa* ir *Atofina* pakeitė susitikimo darbotvarkę ir

pasiūlė didinti kainas 2000 m. lapkričio mėn. Pasikeitusios detalios informacija apie savo kainas *Degussa* ir *Atofina* pranešė apie ketinimą didinti kainas 2000 m. lapkričio mėn. Pagal [ieškovių] turimą informaciją B. nepritarė kainų didinimui <...>“

- 82 Atsižvelgiant į tai, reikia konstatuoti, kad akivaizdžiai antikonkurencinis susitikimo pobūdis ir *Barlo* dalyvavimas jame teisiniu požiūriu yra pakankamai įrodyti.
- 83 Beje, šiuo ieškiniu ieškovės neneigia ginčijamo sprendimo 168 konstatuojamojoje dalyje pateikto aprašymo, tačiau teigia, kad Komisija neįrodė, jog *Barlo* dalyvavimas šiame susitikime prieštarauja EB 81 straipsniui, nes *Barlo* nesutiko su *Atofina* ir *Degussa* pasiūlymais. Ieškovių nuomone, šis susitikimas buvo *Barlo* „netikėtas bandymas“ įtraukti ją į kartelį. Jos taip pat pabrėžia, kad nėra įrodymų, patvirtinančių, jog *Barlo* įgyvendino per šį susitikimą priimtą sprendimą didinti kainas, kaip tai tvirtina Komisija, nes šio susitikimo data sutampa su jos dalyvavimo darant pažeidimą pabaiga.
- 84 Tačiau remiantis šiais argumentais negalima užginčyti Komisijos išvados apie EB 81 straipsnio pažeidimą.
- 85 Pirma, argumentą, kad *Barlo* nedavė savo sutikimo didinti kainas, paneigia *Lucite* atstovo užrašų turinys, kurį vėliau patvirtino *Lucite*, *Degussa* ir *Atofina*.

- 86 Antra, net jei *Barlo* aiškiai nedavė savo sutikimo, vis dėlto ji dalyvavo akivaizdžiai antikonkurenciniame susitikime, per kurį buvo diskutuojama ir nuspręsta dėl kainų didinimo, taip pat buvo keičiamasi komerciniu požiūriu svarbia informacija, ir viešai neatsiribojo nuo jo turinio. Šiomis aplinkybėmis konkurencijos taisyklių pažeidimas įrodytas remiantis šio sprendimo 49 punkte nurodytoje teismo praktikoje patvirtintais principais. Konkrečiai kalbant, aplinkybė, kad susitikimo turinys *Barlo* buvo „netikėtas“ ir ji neįgyvendino per susitikimą priimtų sprendimų, neturi reikšmės.
- 87 Be to, *Atofina* pareiškimas, jog „susitikimu buvo siekiama pabandyti atkurti *Degussa/Ato[fin]* / *Lucite/Barlo* tarpusavio pasitikėjimą, kad būtų galima didinti kainas“, visiškai neįrodo, kad susitikimas nebuvo numatytas kaip kartelio susitikimas, kaip teigia ieškovės, o veikiau patvirtina susitikimo antikonkurencinį pobūdį, *Barlo* dalyvavimą jame ir tai, jog *Barlo* jau iki šio susitikimo dalyvavo kartelyje.
- 88 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia padaryti išvadą, kad Komisija teisingai nusprendė, jog dalyvaudama keturiuose minėtuose susitikimuose *Barlo* pažeidė EB 81 straipsnį.
- 89 Šios išvados negalima užginčyti ieškovių argumentais, kad šiuo atveju reikėjo skirti „ypatingą dėmesį“ įrodinėjimo pareigai, kurią Komisija siekė perkelti, turint omenyje tai, jog ieškovės įsigijo *Barlo* praėjus ketveriems metams nuo pažeidimo nutraukimo ir dėl šios priežasties negalėjo pateikti savo įrodymų. Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad EB 81 straipsnio pažeidimas nustatytas remiantis nusistovėjusia teismo praktika dėl įrodinėjimo.

- 90 Be to, kadangi šio sprendimo 88 punkte padaryta išvada grindžiama Komisijos surinktais neabejotiniais įrodymais, negalima pritarti ieškovių argumentams, kuriais iš esmės siekiama pateikti kitą „galimą“ faktinių aplinkybių „paaiškinimą“, kuris skiriasi nuo Komisijos paaiškinimo (šiuo klausimu žr. 51 punkte minėto Sprendimo *Coats Holdings ir Coats prieš Komisiją* 72 ir 74 punktus).
- 91 Todėl šį kaltinimą reikia atmesti.

— Dėl ginčijamo 1999 m. gegužės–birželio mėn. susitikimo Barselonoje (Ispanija) (ginčijamo sprendimo 164 konstatuojamoji dalis)

- 92 Kitaip nei kitų keturių nagrinėjamų susitikimų atveju ieškovės neigia *Barlo* dalyvavimą bet kokiame susitikime 1999 m. gegužės arba birželio mėn., taip pat teigia, kad Komisija net neįrodė, jog jis vyko. Šis susitikimas joms yra „nepaprastai svarbus“, nes juo sukuriamas ryšys tarp dviejų 1998 m. susitikimų ir dviejų susitikimų 2000 m., kuriuose *Barlo* nedalyvavo.
- 93 Šiuo klausimu reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo 164 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, jog:

„1999 m. gegužės arba birželio mėn. viešbutyje Barselonoje įvyko *Atofina*, ICI, *Degussa*, *Barlo Irpen* (vietinė gamintoja) atstovų susitikimas. Susitikimo tikslas buvo informuoti *Irpen* apie susitarimus dėl kainų ir įtraukti ją į šiuos susitarimus. Buvo diskutuojama ir dėl minimalių kainų, įskaitant minimalios kainos už paletę nustatymą. Buvo diskutuojama apie kiekvieną šalį, kiekvieną klientą, o tikslus kainų didinimo grafikas buvo nustatytas atskirai kiekvienai šaliai.“

- 94 Be to, kaip pabrėžia ieškovės, Komisija neturėjo jokių šio susitikimo dokumentinių įrodymų, ne tik kiek tai susiję su jo antikonkurenciniu pobūdžiu, bet taip pat su pačiu susitikimo faktu ir jame dalyvavusiais asmenimis. Iš tiesų grįsdama šio susitikimo prašymą Komisija ginčijamame sprendime tik cituoja *Atofina* pareiškimą, kurį ši padarė teikdama prašymą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, ir *Degussa* patvirtinimą, pateiktą atsakant į pranešimą apie kaltinimus.
- 95 Taigi reikia patikrinti, ar remiantis šiais pareiškimais galima teisiškai įrodyti *Barlo* dalyvavimą nurodytame susitikime.
- 96 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 52–54 punktuose nurodytos teismo praktikos, remiantis atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo politika padaryti pareiškimai yra labai svarbūs. Šie įmonių padaryti pareiškimai turi neginčijamą įrodomąją galią, nes sukelia didelę teisinę ir ekonominę riziką (taip pat žr. 2011 m. kovo 24 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Aalberts Industries ir kt. prieš Komisiją*, T-385/06, Rink. p. II-1223, 47 punktą). Tačiau iš šio sprendimo 53–55 punktuose nurodytos teismo praktikos taip pat išplaukia, kad kaltinamų įmonių pareiškimus, padarytus teikiant prašymus pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, reikia nagrinėti atsargiai, o kadangi paprastai šie pareiškimai ginčijami, jų negalima priimti be įrodymų.
- 97 Beje, nagrinėdamas įmonių, pateikusių prašymus pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, pareiškimų įrodomąją galią Bendrasis Teismas visų pirma atsizvelgia į nuoseklius įrodymus, patvirtinančius šių pareiškimų svarbą (44 punkte minėto Sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* 220 punktas ir 53 punkte minėto Sprendimo *Peróxidos Orgánicos prieš Komisiją* 70 punktas). Be to, pareiškimo svarba atskirais atvejais lemia reikalaujamo patvirtinimo lygį (šiuo klausimu žr. 44 punkte minėto Sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* 220 punktą).

98 Šioje byloje ieškovės teigia, kad *Atofina* pareiškimas, padarytas teikiant prašymą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, neturi įrodomosios galios, nes nėra pakankamai tikslus.

99 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad *Atofina* priskiria atitinkamą susitikimą prie kitų susitikimų, vykusių 1997–1999 m. ir aprašytų viename prašymo pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo puslapyje, pridėtame prie atsiliepimo į ieškinį. Šio puslapio viršuje, skiltyje „Dalyviai“, *Atofina* nurodė atitinkamas įmones, būtent *Atoglas*, *Röhm*, *Degussa*, *Lucite* (ICI), *Repsol* ir *Barlo*, taip pat atskleidė jų atstovų tapatybę, t. y. „W. [B.] + E. [S.] nuo 99 m.“, kiek tai susiję su *Barlo*. Po to *Atofina* aprašė kelis susitikimus Vokietijoje, įskaitant du susitikimus Darmštate 1998 m. vasarą ir rudenį, taip pat Prancūzijoje ir Italijoje. Galiausiai minėto puslapio apačioje *Atofina* pažymėjo:

„99 m. gegužės/birželio mėn.

Susitikimas viešbutyje Barselonos centre: tie patys, plus *Irpen* (vietinė gamintoja) bei vietinių tinklų atstovų dalyvavimas.

Diskusijų Darmštate ir vietos lygiu turinys:

Platintojų (70 % rinkos) kainų lygis, perdirbėjų minimalių kainų tikslų apibrėžimas, kainų už paletę nustatymas.“

100 Reikia konstatuoti, kad, priešingai nei teigia ieškovės, šis pareiškimas leido nustatyti susitikimo dalyvius ir jo antikonkurencinį pobūdį. Iš tiesų pastaba „tie patys, plius *Irpen*“ turi būti skaitoma kartu su informacija apie įvairių susitikimų dalyvius, kuri pateikta *Atofina* pareiškimo puslapio viršuje, kur ji, be kita ko, pažymėjo „*Barlo* [:] W. [B.] + E. [S.] nuo 99 m.“. Be to, įrašą „diskusijų <...> vietos lygiu turinys“ šio puslapio kontekste reikia suprasti kaip reiškiantį aptariamą susitikimą Barselonoje. *Atofina* nuomone, šio susitikimo turinį sudarė „platintojų kainų lygio“ nustatymas, „perdirbėjų minimalų kainų tikslų apibrėžimas ir kainų už paletę nustatymas“. Nors šis dokumentas nepaminėtas ginčijamo sprendimo 164 konstatuojamojoje dalyje, iš bylos medžiagos matyti, kad vėliau atsakydama į Komisijos prašymą pateikti informacijos *Atofina* papildomai pakomentavo ginčijamą susitikimą ir aiškiai nurodė apie *Barlo* atstovo dalyvavimą. Be to, *Atofina* papildomai patikslino susitarimo antikonkurencinį turinį ir pažymėjo, jog jo „tikslas <...> buvo taikyti kainų nustatymo schemą taip pat Ispanijoje/Portugalijoje ir įtikinti vietos gamintojus prisijungti“.

101 Iš to, be abejo, matyti, kad, *Atofina* nuomone, *Barlo* atstovas dalyvavo susitikime kartu su kitais dalyviais, o šis susitikimas buvo antikonkurencinio pobūdžio.

102 Tačiau taip pat reikia atkreipti dėmesį į tai, kad ieškovės teisingai tvirtina, jog *Atofina* pareiškimuose nedaug tikslios informacijos apie minėtą susitikimą Barselonoje. Remiantis ja negalima nustatyti nei tikslios susitikimo vietos, nei datos, nei konkrečių temų, kuriomis per jį buvo diskutuojama. Patikslinimai šiuo klausimu buvo padaryti tik vėliau (žr. šio sprendimo 100 punktą). Toks aprašymas išsiskiria iš kitų aptariamame puslapyje, kuriame pateikti viešbučių, kuriuose vyko susitikimai, pavadinimai, konkrečios aptartos temos, o kartais ir kitos pastabos, kaip antai informacija apie

viešbučio išlaidas apmokėjusią įmonę, nurodytų susitikimų aprašymų. Be to, be *Barlo* atstovo paminėjimo kartu su kitais susitikimo dalyviais, *Atofina* pareiškimе nėra jokios konkrečios informacijos apie ją.

103 Be to, reikia konstatuoti, kad *Atofina* pareiškimо svarbai gali turėti įtakos Komisijos atliktas kitų jos nurodytų susitikimų vertinimas. Iš tikrųjų reikia atkreipti dėmesį, kad kalbant apie kitus aštuonis *Atofina* pareiškimе minėtus susitikimus [1997 m. rugsėjo mėn. susitikimas Dernbache, 1998 m. balandžio mėn. susitikimas Dernbache, 1998 m. birželio mėn. susitikimas Idšteine (Vokietija), susitikimas 1998 m. rudenį Paryžiuje (Prancūzija), 1998 m. vasarą Darmštate, 1998 m. rudenį Darmštate ir du susitikimai Milane (Italija) arba netoli Milano 1999 m.] ieškovės ginčijamame sprendime kaltinamos tik dėl dviejų, kuriuose *Barlo* sutiko dalyvauti, būtent dėl 1998 m. balandžio mėn. susitikimo Dernbache ir 1998 m. birželio mėn. susitikimo Darmštate. Primintina, kad, *Atofina* teigimu, pareiškimо puslapio viršuje paminėti „dalyviai“, įskaitant *Barlo*, dalyvavo visuose susitikimuose.

104 Šiomis aplinkybėmis, kadangi nėra jokių ginčijamo susitikimo dokumentinių įrodymų, reikia ypač įdėmiai išnagrinėti *Degussa* tvirtinimą apie *Barlo* dalyvavimą ginčijamame sprendime.

105 Tačiau iš karto reikia konstatuoti, kad *Degussa* tvirtinimo svarba yra ribota, atsižvelgiant, pirma, į turinį, antra, į aplinkybes, kuriomis jis padarytas.

106 Pirma, *Degussa* apskritai patvirtino susitikimo „eigą, turinį ir dalyvius“ ir nepateikė jokios konkrečios informacijos dėl *Barlo*. Vienintelė šiame pareiškimе pateikta aiški informacija – tai susitikimo tikslas (įtraukti *Irpen* į susitarimus) ir ji nėra susijusi konkrečiai su *Barlo*. Be to, *Degussa* aiškiai tvirtino, kad nebeprisimena detalių ir negalėtų

pasakyti susitikimo datos, nes nėra dokumento dėl F. atitinkamo laikotarpio kelionės išlaidų.

- 107 Taigi reikia konstatuoti, kad šio pareiškimo patvirtinimo laipsnis, kiek tai susiję su *Barlo* dalyvavimu ginčijamame susitikime, yra santykinai nedidelis.
- 108 Antra, dėl ieškovių argumentų, kad šis patvirtinimas buvo pateiktas labai vėlyvoje procedūros stadijoje, būtent atsakant į pranešimą apie kaltinimus, reikia pažymėti, jog remiantis vien šia aplinkybe negalima paneigti *Degussa* pareiškimo, kurį reikia nagrinėti atsižvelgiant į visas šioje byloje svarbias aplinkybes, įrodomosios galios.
- 109 Tačiau toks prašymas turi mažesnę įrodomąją galią nei būtų turėjęs, jei būtų padarytas spontaniškai neatsižvelgiant į *Atofina* pareiškimą. Konkrečiai kalbant, kai prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti teikianti įmonė žino informaciją, kurią Komisija surinko atlikusi tyrimą, pranešime dėl bendradarbiavimo numatytos procedūros vidinė logika, pagal kurią bet koks mėginimas suklaidinti Komisiją gali turėti įtakos vertinant įmonės nuoširdumą ir bendradarbiavimo išsamumą (žr. šio sprendimo 53 punktą), netaikoma tokia apimtimi kaip tuo atveju, kai pareiškimas padarytas spontaniškai nežinant Komisijos kaltinimų. Be to, argumentai, kad pagal pranešimą apie kaltinimus padaryti pareiškimai yra nenaudingi juos pateikiančiajam ir iš principo turi būti laikomi ypač patikimais (žr. šio sprendimo 54 punktą), gali nevisai tikti tuo atveju, kai į pranešimą apie kaltinimus atsako teikianti prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti įmonė, tokia kaip *Degussa*.

- 110 Beje, jei, kaip šiuo atveju, yra padarytas bendras pareiškimas apie susitikimo „eigą“, „turinį“ ir „dalyvius“, negalima atmesti galimybės, kad tokio pranešimo apimtis priklauso nuo pranešimo apie kaltinimus turinio. Tokį teiginį patvirtina dviejų susitikimų Milane arba netoli Milano, kurie, anot *Atofina*, įvyko 1999 m., vertinimas. Atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą Komisija paaiškino, kad ji nekaltino [ieškovių] dėl „[šių] dviejų *Atofina* [pareiškime] paminėtų susitikimų, nes antrame, t. y. *Degussa* prašyme neskirti baudos, aiškiai nepatvirtinamas *Barlo* dalyvavimas šiuose susitikimuose“. Be to, ji patikslino, kad „atsakymo į pranešimą apie kaltinimus 160 punkte *Degussa* paminėjo apie *Atofina*, *Degussa*, *Lucite*, *Madreperla* ir *Plastidit* dalyvavimą tik kaip apie nurodytą pranešimo apie kaltinimus 240 punkte“. Tačiau Komisija nepaaiškino, kodėl pranešimo apie kaltinimus 240 punkte ji nusprendė neminėti *Barlo* kaip dviejų susitikimų Milane arba netoli Milano dalyvės, nors padarė tai kalbant apie ginčijamą susitikimą Barselonoje ir pasielgė taip situacijoje, kai *Barlo* dalyvavimą abiem atvejais *Atofina* paminėjo taip pačiais žodžiais („tie patys plius <...>“). Taigi negalima atmesti galimybės, kad, kiek tai susiję su antikonkurencinių susitikimų dalyvių tapatybės nustatymu, *Degussa* daugiau ar mažiau rėmėsi pranešimo apie kaltinimus tekstu, užuot objektyviai išdėsčiusi faktines aplinkybes.
- 111 Galiausiai reikia priminti, pirma, kad ieškovės tvirtai ginčija *Barlo* dalyvavimą ginčijamame susitikime, nors ir aiškiai pripažįsta, jog ši dalyvavo visuose kituose ginčijamame sprendime joms inkriminuojamuose susitikimuose, antra, kad ginčijamame sprendime nėra jokių kitų šio susitikimo, kuriame, anot *Atofina*, taip pat dalyvavo ICI (tapusi *Lucite*) bei bendrovės *Repsol* ir *Irpen*, patvirtinimo, net jei ICI ir *Lucite* taip pat pateikė prašymus pagal pranešimą apie kaltinimus.
- 112 Atsižvelgiant į visą tai, kas išnagrinėta, ir ypač į tai, kad Komisija negalėjo gauti dokumentinių aptariamo susitikimo įrodymų arba konkretesnių pareiškimų, kiek tai susiję

su *Barlo* dalyvavimu jame, taip pat į principą, pagal kurį abejonę teismas turėtų spręsti įmonės, kuriai skirtas pažeidimą konstatuojantis sprendimas, naudai (žr. šio sprendimo 58 punktą), reikia konstatuoti, kad ieškovės negali būti kaltinamos dėl ginčijamo sprendimo 164 konstatuojamojoje dalyje nurodyto susitikimo.

113 Šiuo atžvilgiu iš tikrųjų reikia pažymėti, kad Komisija teisingai mano, jog kai ji turi pateikti tikslus ir nuoseklius įrodymus tvirtam įsitikinimui, kad pažeidimas buvo padarytas, pagrįsti (šiuo klausimu žr. 43 punkte minėtų sprendimų *Volkswagen prieš Komisiją* 43 punktą bei jame nurodytą teismo praktiką ir *Lafarge prieš Komisiją* 55 punktą), kiekvienas jos pateiktas įrodymas nebūtinai turi atitikti šiuos kriterijus kiekvieno pažeidimo elemento atžvilgiu, užtenka, kad šiuos reikalavimus bendrai atitiktų institucijos pateiktų įrodymų visuma (šiuo klausimu žr. 44 punkte minėto Sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* 180 punktą ir nurodytą teismo praktiką). Be to, Komisija teisingai tvirtina, kad įrodymus reikia vertinti kaip visumą, atsižvelgiant į visas reikšmingas faktines aplinkybes (šiuo klausimu žr. 1999 m. kovo 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją*, T-141/94, Rink. p. II-347, 175 punktą).

114 Tačiau kalbant apie Komisijos tvirtinimą, kad 1999 m. gegužės–birželio mėn. susitikimą Barselonoje reikia vertinti atsižvelgiant į ilgalaikį kartelio, kuris, anot *Degussa*, prasidėjo 1984–1985 m., narių bendradarbiavimą, reikia priminti, jog Komisija ginčijamame sprendime sutiko, kad „*Barlo* dalyvavimo kartelyje negalima lyginti su daugelio kitų įmonių dalyvavimu“, nes „nustatyti antikonkurenciniai kontaktai“ veikia „įrodo, kad *Barlo* tik retkarčiais dalyvavo susitikimuose ir tik tam, kad įmonė žinotų apie antikonkurencinius veiksmus ar susitarimus, sudarytus dėl PMMA kietojo lakšto“ (ginčijamo sprendimo 373 konstatuojamoji dalis). Beje, Komisija taip pat pripažino, kad *Barlo* dalyvavo darant pažeidimą trumpiau nei kitos įmonės, būtent nuo 1998 m. balandžio 30 d. iki 2000 m. rugpjūčio 21 d., nors nustatyta, jog pats

pažeidimas buvo daromas nuo 1997 m. sausio 23 d. iki 2002 m. rugsėjo 12 d. Atsižvelgiant į šias aplinkybes visai įmanoma, kad *Barlo* dalyvavo tik keturiuose susitikimuose, kuriuose jos dalyvavimą patvirtino ieškovės. Todėl šio sprendimo 112 punkte padarytos išvados negalima pakeisti nei remiantis įrodymų kaip visumos vertinimu, nei bylos aplinkybėmis.

115 Todėl šis kaltinimas turi būti priimtas.

— Dėl kitų kontaktų ar keitimosi informacija, kuriuose tariamai dalyvavo *Barlo*, nebuvimo

116 Ieškovės ginčija ginčijamo sprendimo 227 konstatuojamojoje dalyje pateiktą teiginių teisingumą. Pirma, jos pažymi, kad iš detalaus susitikimų, kuriuose *Barlo* dalyvavo, aprašymo matyti, jog šie susitikimai nepadėjo jai sužinoti susitikimų, kuriuose ji nedalyvavo, turinio. Antra, ieškovės pabrėžia, kad ginčijame sprendime visai nenurodyta, jog buvo kitų kontaktų ar pasikeitimų informacija, kuriuose *Barlo* būtų dalyvavusi, ir nepateikta nė vieno įrodymo, patvirtinančio tokių kontaktų ar pasikeitimų informacija buvimą.

117 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo 227 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„<...> aplinkybė, kad *Barlo* dalyvavo galbūt ne visuose susitikimuose, susijusiuose su produktu, kurio gamyboje ši įmonė specializuojasi (būtent PMMA kietųjų lakštų), neturi jokios įtakos vertinant jos dalyvavimą kartelyje, nes ji dalyvavo prieš susitikimus,

kuriuose nedalyvavo, ir po jų vykusiuose susitikimuose ir galėjo žinoti informaciją, kuria buvo pasikeista su konkurentais, bei atsižvelgti į ją, kad nustatytų savo elgesį rinkoje <...>“

- 118 Reikia konstatuoti, kad ieškovių argumentai grindžiami klaidingu šios konstatuojamosios dalies suvokimu. Komisija joje tik atmetė teiginį, pagal kurį ieškovės negalėjo būti pripažintos atsakingos už vieną ir tęstinį pažeidimą dėl to, kad *Barlo* dalyvavo ne visuose susitikimuose. Tačiau Komisija netvirtino, kad *Barlo* iš tikrųjų žinojo apie susitikimų, kuriuose nedalyvavo, turinį ir kad buvo ir kitų kontaktų ar pasikeitimų informaciją, kuriuose *Barlo* dalyvavo. Ji tik pažymėjo, kad *Barlo* turėjo galimybę žinoti („galėjo“), kuri, be kita ko, ieškinyje neginčijama.
- 119 Taigi ieškovių argumentai yra netinkami.
- 120 Beje, šalys sutaria, kad Komisijos ieškovėms pareikšti kaltinimai grindžiami *Barlo* dalyvavimu šiame sprendime išnagrinėtuose penkiuose antikonkurenciniuose susitikimuose dėl PMMA kietųjų lakštų.
- 121 Kadangi ieškovės ginčija savo atsakomybę dėl vieno pažeidimo, reikia išnagrinėti pirmojo pagrindo antrą dalį, tai ir padaryta toliau.
- 122 Todėl šį kaltinimą reikia atmesti.

— Išvada dėl pirmojo pagrindo pirmos dalies

- ¹²³ Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pirmojo pagrindo pirmą dalį, susijusią su klaidingu susitikimų ir kitų kontaktų bei pasikeitimų informacija, kuriose dalyvavo *Barlo*, vertinimu, reikia priimti tiek, kiek ji susijusi su *Barlo* dalyvavimu 1999 m. gegužės arba birželio mėn. susitikime Barselonoje, o likusią dalį atmesti. Galimas šios išvados poveikis ginčijamo sprendimo teisėtumui ir baudos nustatymui bus išnagrinėtas pas-kesniuose punktuose.

Dėl pirmojo pagrindo antros dalies, susijusios su klaidingu *Barlo* dalyvavimo „viename ir tęstiniame antikonkurenciniame plane“, apimančiame tris PMMA produktus, vertinimu

- ¹²⁴ Ieškovės nurodo, kad Komisija ginčijamame sprendime nepagrįstai nusprendė, jog jos pažeidė EB 81 straipsnį, kai prisijungė arba palaikė „vieną ir tęstinį antikonkurencinį planą“, apimančią tris produktų kategorijas, būtent PMMA liejimo junginius, PMMA kietuosius lakštus ir PMMA sanitarinius gaminius.
- ¹²⁵ Šiuo klausimu pirmiausia reikia priminti, kad atsižvelgiant į konkurencijos taisyklių pažeidimų pobūdį bei su jais susijusių sankcijų pobūdį ir griežtumo lygį, atsakomybė už šių pažeidimų padarymą yra individualaus pobūdžio (34 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni* 78 punktas).

126 Po to reikia pažymėti, kad EB 81 straipsnio 1 dalyje nurodyti susitarimai ir suderinti veiksmai būtinai atsiranda bendradarbiaujant kelioms įmonėms, kurios visos yra pažeidimo bendravykdytojos, tačiau jų dalyvavimas gali būti įvairių formų, atsižvelgiant, be kita ko, į atitinkamos rinkos ypatybes ir kiekvienos įmonės padėtį toje rinkoje, siekiamus tikslus bei pasirinktas ar numatytas įgyvendinimo priemones. Tačiau vien to, kad kiekviena įmonė dalyvauja pažeidime pasirinkdama sau priimtinius būdus nepakanka, jog būtų pašalinta jos atsakomybė už visą pažeidimą, įskaitant kitų dalyvaujančių įmonių praktiškai įgyvendintus veiksmus, kuriais siekiama to paties anti-konkurencinio tikslo ar poveikio (34 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Anic Participazioni* 79 ir 80 punktai).

127 EB 81 straipsnio 1 dalis gali būti pažeista ne tik atskiru veiksmu, bet ir keliais veiksmis arba tęstine veika. Šio aiškinimo negalima užginčyti motyvuojant tuo, kad viena ar kelios šių kelių veiksmų ar tęstinio elgesio sudedamosios dalys taip pat galėtų būti pripažintos atskiru minėtos nuostatos pažeidimu (šiuo klausimu žr. 34 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Anic Participazioni* 81 punktą). Jei įvairiais veiksmis vykdomas „bendras planas“, nes siekiama vieno tikslo – iškreipti konkurenciją bendrojoje rinkoje, Komisija turi teisę, remdamasi dalyvavimu darant pažeidimą, priskirti atsakomybę už tokius veiksmus, juos įvertindama kartu (žr. 46 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 258 punktą ir nurodytą teismo praktiką), net jei yra nustatyta, kad atitinkama įmonė tiesiogiai dalyvavo tik vienoje ar keliose pažeidimo sudedamosiose dalyse (žr. 2007 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BASF ir UCB prieš Komisiją*, T-101/05 ir T-111/05, Rink. p. II-4949, 161 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

128 Pagal Teisingumo Teismo praktiką, kad įrodytų, jog įmonė dalyvavo tokiame viename susitarime, Komisija turi įrodyti, kad ši įmonė ketino savo elgesiu prisidėti prie bendrų visų dalyvių siektų tikslų ir kad žinojo apie tikrąjį kitų įmonių siekiant tų pačių

tikslų planuotą ar praktiškai įgyvendintą elgesį, ar kad ji galėjo protingai jį numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti riziką (34 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Anic Participazioni* 87 punktas ir 46 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 83 punktas).

- 129 Galiausiai pabrėžtina, kad vertinant pažeidimo sunkumą, o prireikus ir nustatant baudos dydį reikia atsižvelgti į tai, jog įmonė dalyvavo ne visuose kartelio aspektuose arba į tai, jog jos vaidmuo, atliekamas aspektuose, kuriuose ji dalyvavo, buvo nesvarbus (34 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Anic Participazioni* 90 punktas ir 46 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 86 punktas).
- 130 Šioje byloje visų pirmą reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje nenurodytas tikslus pažeidimo, dėl kurio įmonės, kurioms jis skirtas, pripažintos atsakingos, mastas; 1 straipsnyje tik pažymėta, kad jos „dalyvavo sudarant susitarimus ir derinant veiksmus metakrilatų sektoriuje“, tačiau atitinkami produktai konkrečiai nepaminėti.
- 131 Tačiau reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką akto rezoliucinė dalis neatskiriama nuo motyvuojamosios dalies ir prireikus turi būti aiškinama atsižvelgiant į motyvus, kuriais vadovaujantis jis buvo priimtas (žr. 2007 m. rugsėjo 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Microsoft prieš Komisiją*, T-201/04, Rink. p. II-3601, 1258 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

132 Ginčijamo sprendimo 2 konstatuojamojoje dalyje aiškiai nurodyta, kad vienas ir tęstinis pažeidimas susijęs su trimis PMMA produktais:

„Įmonės, kurioms skirtas šis sprendimas, dalyvavo darant vieną ir tęstinį [EB] 81 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimą metakrilatų sektoriuje, kiek tai susiję su šiais trimis produktais:

— PMMA liejimo junginiai,

— PMMA kietieji lakštai ir

— PMMA sanitariniai gaminiai.“

133 Be to, ginčijamo sprendimo 222–226 konstatuojamosiose dalyse Komisija išdėstė priežastis, dėl kurių mano, jog nagrinėjamą kartelį galima kvalifikuoti kaip vieną ir tęstinį pažeidimą, susijusį su trimis minėtais produktais. Šiomis aplinkybėmis konkretus ieškovių atvejis apibūdintas taip:

„Aplinkybė, kad atitinkamos įmonės dalyvavo ne visuose vieno kartelio epizoduose, negali pašalinti jų atsakomybės dėl [EB] 81 straipsnio pažeidimo. Šiuo atveju dėl aplinkybės, kad *Barlo*, kitaip nei kitos antikonkurencinių susitarimų dalyvės, negamina trijų PMMA produktų, nesikeičia nei pažeidimo pobūdis, nei jo tikslas – iškreipti normalią visų šių produktų kainų raidą. Remiantis [ginčijamo sprendimo] 3 skyriuje pateiktais faktais aišku, kad visos antikonkurencinių susitarimų dalyvės pagal savo

galimybes (t. y. pagal tai, ar jos specializavosi vieno ar kelių produktų, dėl kurių buvo sudaryti šie susitarimai, gamyboje) prisijungė ir prisidėjo prie šio bendro antikonkurencinio plano“ (ginčijamo sprendimo 226 konstatuojamoji dalis).

- 134 Taigi reikia konstatuoti, kad būtent dėl šių ginčijamame sprendime nurodytų prižasčių šio sprendimo 1 straipsniu ieškovės pripažįstamos atsakingos dėl dalyvavimo darant vieną ir tęstinį pažeidimą, kiek tai susiję su PMMA liejimo junginiais, PMMA kietaisiais lakštais ir PMMA sanitariniais gaminiais.
- 135 Antra, atkreiptinas dėmesys, kad Bendrojo Teismo klausama ne to, ar padarytas vienas tris aptariamus produktus apimantis pažeidimas, o to, ar ieškovės atsakingos už visą šį pažeidimą. Iš tikrųjų ieškovės tik dublike išdėstė argumentus, kuriais siekė užginčyti patį vieno pažeidimo buvimo faktą. Šiuos argumentus reikia pripažinti nauju pagrindu ir atmesti jį kaip nepriimtina pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalį. Be to, dėl toliau nurodytų samprotavimų, kad ir kaip būtų, jo nereikia nagrinėti.
- 136 Taigi reikia išnagrinėti, ar dėl ieškovių dalyvavimo darant pažeidimą, vien dėl jų elgesio, gali kilti atsakomybė už visą pažeidimą, padarytą per laikotarpį, kai jos dalyvavo.
- 137 Šiuo klausimu, pirma, reikia atmesti argumentą, susijusį su tuo, kad *Barlo* nevykdė veiklos vieno iš šių produktų, būtent PMMA sanitarinių gaminių, sektoriuje. Šiuo atžvilgiu pakanka konstatuoti, kad, kaip jau nusprendė Bendrasis Teismas, įmonė gali pažeisti EB 81 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą draudimą, jeigu su kitomis įmonėmis suderintais veiksmais siekia apriboti konkurenciją konkrečioje vidaus rinkai

priklausančioje atitinkamoje rinkoje, nebūtinai reikalaujant, jog ji patį vykdytų veiklą minėtoje atitinkamoje rinkoje (2008 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *AC-Treuhand prieš Komisiją*, T-99/04, Rink. p. II-1501 ir 2010 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Deltafina prieš Komisiją*, T-29/05, Rink. p. II-4077, 48 punktas). Dėl šios priežasties vien tai, kad *Barlo* nevykdė veiklos PMMA sanitarinių gaminių sektoriuje, nebūtinai reiškia, jog ieškovės negalėjo būti pripažintos atsakingomis už pažeidimą, kiek tai susiję su šiuo produktu.

¹³⁸ Antra, aplinkybė, kad ginčijamame sprendime Komisija „atsisakė kaltinimų [ieškoviams], susijusių su PMMA liejimo junginiais“ (ginčijamo sprendimo 93 konstatuojamoji dalis), juo labiau nereiškia, jog jos negalėjo būti pripažintos atsakingomis už vieną pažeidimą, susijusį būtent su šiuo produktu.

¹³⁹ Tiesa, ginčijamo sprendimo 93 konstatuojamojoje dalyje pavartota formuluotė yra nevykusi ir gali atrodyti, jog ji prieštarauja ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje, kaip jis aiškinamas atsižvelgiant į sprendimo 2 ir 226 konstatuojamąsias dalis, nustatytai ieškovių atsakomybei už tokį vieną pažeidimą (žr. šio sprendimo 130–134 punktus). Tačiau atsižvelgiant į visus ginčijamo sprendimo motyvus, minėto sprendimo 93 konstatuojamąją dalį reikia būtinai suprasti taip, kad, Komisijos nuomone, tiesioginis *Barlo* dalyvavimas kartelio epizode, susijusiame su PMMA liejimo junginiais, neįrodytas. Tačiau vien tai savaime nepašalina ieškovių atsakomybės už vieną pažeidimą, susijusį su trimis atitinkamais produktais (žr. šio sprendimo 126 punktą).

¹⁴⁰ Trečia, aplinkybės, kad Komisija, kiek tai susiję su ieškoviėmis, ginčijamame sprendime paminėjo tik penkis per daugiau kaip dvejus metus įvykusius susitikimus, tarp kurių nebuvo nė vieno „vadovų susitikimo“, kuriuose buvo sudaryti „pagrindiniai

susitarimai dėl bendradarbiavimo“ (ginčijamo sprendimo 105 konstatuojamoji dalis), nepakanka siekiant pašalinti jų atsakomybę už vieną pažeidimą.

141 Iš teismo praktikos matyti, kad faktas, jog skirtingos įmonės, siekdamos bendro tikslo, atliko skirtingus vaidmenis, nepanaikina tikslo antikonkurencinio pobūdžio ir kartu pažeidimo, jei kiekviena įmonė savo veiksmais savo lygmeniu prisidėjo siekiant bendro tikslo (žr. 2010 m. balandžio 28 d. Bendrojo Teismo sprendimo *BST prieš Komisiją*, T-452/05, Rink. p. II-1373, 32 punktą ir nurodytą teismo praktiką). Be to, jau buvo nuspręsta, kad jei yra bendras susitarimas, kuris truko kelerius metus, kelių mėnesių atotrūkis tarp kartelio apraiškų neturi reikšmės. Nulemia tai, kad įvairūs veiksmai dėl savo tapataus tikslo yra bendro plano dalis (46 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 260 punktas ir 43 punkte minėto Sprendimo *Lafarge prieš Komisiją* 483 punktas).

142 Ketvirta, taigi, atsižvelgiant į ieškovių pateiktus argumentus, lieka patikrinti, ar yra įvykdytos šio sprendimo 128 punkte minėtoje teismo praktikoje nurodytos sąlygos.

143 Šiuo atžvilgiu Bendrasis Teismas patikslina, kad įmonė galėjo būti laikoma atsakinga už visą kartelį, net jei buvo nustatyta, kad ji tiesiogiai dalyvavo tik vienoje ar keliose jį sudarančiose veikose, nes žinojo ar neišvengiamai turėjo žinoti, jog susitarimas, kurio dalyvė ji buvo, ypač dalyvaudama reguliariuose daugelį metų organizuojamuose susitikimuose, buvo bendro plano, skirto iškreipti konkurenciją, dalis, ir kad šis planas apėmė visas kartelio sudedamąsias dalis (2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Corus UK prieš Komisiją*, T-48/00, Rink. p. II-2325, 176 punktas ir 141 punkte minėto Sprendimo *BST prieš Komisiją* 32 punktas).

- 144 Todėl vien to, kad susitarimo, kuriame dalyvavo įmonė, ir viso kartelio tikslai sutampa, nepakanka, kad įmonę būtų galima laikyti atsakinga už visą kartelį. Jos dalyvavimas atitinkamame susitarime gali būti prisijungimo prie to viso kartelio išraiška tik tuo atveju, jei įmonė, dalyvaudama susitarime, žinojo ar turėjo žinoti, kad tai darydama prisijungė prie viso kartelio (2002 m. kovo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Sigma Technologie prieš Komisiją*, T-28/99, Rink. p. II-1845, 45 punktas ir 54 punkte minėto Sprendimo *Bolloré ir kt. prieš Komisiją* 209 punktas).
- 145 Šiuo klausimu iš karto reikia pažymėti, kad Komisija neįrodė ir net netvirtino, jog *Barlo* žinojo arba turėjo žinoti, kad dalyvaudama kartelyje dėl PMMA kietųjų lakštų įsitraukė į visą kartelį, apimančią tris PMMA produktus.
- 146 Atvirkščiai, kaip teisingai pabrėžia ieškovės, Komisija pati ginčijamame sprendime sutiko, kad „*Barlo* nežinojo arba galėjo nežinoti apie bendrą antikonkurencinių susitarimų planą“ (ginčijamo sprendimo 335 konstatuojamoji dalis).
- 147 Be to, Komisija netvirtina, kad *Barlo* žinojo apie tikruosius kitų įmonių siekiant tų pačių tikslų planuotus ar praktiškai įgyvendintus veiksmus, ar kad galėjo protingai juos numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti riziką. Atvirkščiai, atsiliepime į ieškinį ji tvirtina, kad *Barlo* žinojo apie konkurentų elgesį siekiant šio vieno tikslo „bent jau kiek tai susiję su PMMA kietaisiais lakštais“.
- 148 Komisijos ginamas požiūris iš tikrųjų grindžiamas vieninteliu teiginiu, kad pažeidimas, kurį *Barlo* galėjo „subjektyviai laikyti“ apimančiu tik PMMA kietuosius lakštus, faktiškai buvo vieno didesnio pažeidimo, apimančio tris PMMA produktus, dalis.

Tačiau iš šio sprendimo 128, 143 ir 144 punktuose nurodytos teismo praktikos aiškiai matyti, kad pagal EB 81 straipsnio 1 dalį subjektyvus pažeidimo suvokimas yra svarbus veiksnys. Šiuo klausimu iš tiesų reikia priminti, kad ši nuostata netaikoma, jei atitinkamų šalių valia nėra suderinta (žr. 2010 m. gegužės 19 d. Bendrojo Teismo sprendimo *IMI ir kt. prieš Komisiją*, T-18/05, Rink. p. II-1769, 88 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

¹⁴⁹ Be to, reikia pabrėžti, kad remiantis vien tuo, jog *Barlo* žinojo ir siekė antikonkurencinių tikslų PMMA kietųjų lakštų srityje, negalima daryti išvados, kad ji žinojo apie vieno kartelio vieną tikslą metakrilatų sektoriuje. Kaip jau yra nuspręsta, vieno tikslo sąvoka negali būti nustatyta esant bendrai nuorodai į konkurencijos konkrečioje rinkoje iškraipymą, nes įtaka konkurencijai, kaip tikslas ar poveikis, yra neatskiriamas bet kokio elgesio, kuriam taikoma EB 81 straipsnio 1 dalis, elementas. Toks vieno tikslo apibrėžimas gali iš dalies panaikinti vieno ir tęstinio pažeidimo sąvokos prasmę, jei jo padarinys būtų toks, kad keletas su ekonominiu sektoriumi susijusių veiksmų, draudžiamų EB 81 straipsnio 1 dalimi, būtų nuolat kvalifikuojami kaip vieną pažeidimą sudarantys elementai (127 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BASF ir UCB prieš Komisiją* 180 punktas ir 2010 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Amann & Söhne ir Cousin Filterie prieš Komisiją*, T-446/05, Rink. p. II-1255, 92 punktas).

¹⁵⁰ Iš tikrųjų remiantis Komisijos požiūriu įmonei galima priskirti atsakomybę už vieną pažeidimą tik dėl to, kad minėtas pažeidimas ir susitarimas, kurį šį įmonė sudarė, yra objektyviai susiję, pavyzdžiui, priklauso tam pačiam ekonominiam sektoriui, ir net nereikia įrodinėti, jog ji žinojo apie tokio vieno pažeidimo buvimą arba galėjo protinškai jį numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti su juo susijusią riziką.

- 151 Taigi reikia konstatuoti, kad Komisija neįrodė, jog *Barlo* dalyvavimas darant su PMMA kietaisiais lakštais susijusį pažeidimą, t. y. pats jos elgesys, nulėmė ieškovių atsakomybę už visą vieną pažeidimą, ir todėl pirmojo pagrindo antra dalis pagrįsta.
- 152 Dėl šios priežasties reikia panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį tiek, kiek juo konstatuojama, kad ieškovės pažeidė EB 81 straipsnio 1 dalį ir EEE susitarimo 53 straipsnį, kai dalyvavo sudarant susitarimus ir derinant veiksmus ne tik dėl PMMA kietųjų lakštų, bet taip pat dėl PMMA liejimo junginių ir PMMA sanitarinių gaminių.
- 153 Galima tokio konstatavimo įtaka ieškovėms skirtos baudos dydžiui bus nagrinėjama analizuojant antrojo pagrindo antrą dalį, susijusią su klaidingu pažeidimo sunkumo vertinimu.

Dėl pirmojo pagrindo trečios dalies, susijusios su klaidingu *Barlo* dalyvavimo darant tęstinį pažeidimą vertinimu

- 154 Ieškovės teigia, kad Komisija teisiškai neįrodė, jog jos padarė tęstinį pažeidimą. Jos pabrėžia, kad ginčijamas sprendimas grindžiamas *Barlo* dalyvavimu penkiuose susitikimuose per daugiau kaip dvejus metus, o tai praktiškai pašalina bet kokią tęstinį dalyvavimą kartelyje. Be to, ieškovės atkreipia dėmesį, kad, be tariamo susitikimo Barselonoje 1999 m. gegužės ar birželio mėn., kurio buvimą jos ginčija, ginčijamas

sprendimas grindžiamas keturiais susitikimais, iš kurių du pirmieji, manoma, įvyko 1998 m. pirmajame pusmetyje, o du kiti įvyko 2000 m., t. y. tarp šių susitikimų praėjo 20 mėn.

155 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pažeidimo trukmė yra vienas iš elementų, kuriuos apima pažeidimo sąvoka EB 81 straipsnio 1 dalies prasme ir kuri iš esmės turi įrodyti Komisija. Pagal teismo praktiką reikalaujama, kad nesant įrodymų, tiesiogiai pagrindžiančių pažeidimo trukmę, Komisija turi remtis bent faktinių aplinkybių, pakankamai artimų laiko atžvilgiu, įrodymais, dėl kurių būtų galima pagrįstai manyti, kad pažeidimas nepertraukiamai tęsėsi tarp dviejų konkrečių datų (žr. 2009 m. liepos 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Peugeot ir Peugeot Nederland prieš Komisiją*, T-450/05, Rink. p. II-2533, 220 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

156 Beje, buvo nuspręsta, kad tai, jog tas kartelis nebuvo laikinai nutrauktas, neleidžia atmesti galimybės, jog vienas ar daugiau jo dalyvių buvo laikinai tam tikram laikotarpiui nutraukę savo dalyvavimą jame (148 punkte minėto Sprendimo *IMI ir kt. prieš Komisiją* 83 punktas).

157 Be to, Komisijos požiūris, kad pažeidimo tęstinumą reikia nagrinėti atsižvelgiant į atsiribojimo nuo kartelio nebuvimą ir tikrosios savarankiškos politikos nevykdymą, o ne tik į nedalyvavimą kartelio veikloje trumpą laikotarpį, gali būti reikšmingas tik tuomet, kai Komisija įvykdo jai priklausančią įrodinėjimo pareigą, būtent pateikia įrodymų, susijusių su laiko atžvilgiu pakankamai artimomis faktinėmis aplinkybėmis, leidžiančių pagrįstai manyti, kad tarp dviejų konkrečių datų pažeidimas nebuvo nutrauktas (žr. 148 punkte minėto Sprendimo *IMI ir kt. prieš Komisiją* 86 punktą ir nurodytą teismo praktiką). Jei šis Komisijos požiūris būtų patvirtintas, nesant tokių

įrodymų ieškovėms būtų perkelta pažeidimo trukmės įrodinėjimo pareiga, taip būtų pažeisti šio sprendimo 43 ir 155 punktuose nurodyti principai.

- 158 Todėl reikia išnagrinėti, ar šioje byloje Komisija, kaip teigia, pateikė įrodymų, susijusių su laiko atžvilgiu pakankamai artimomis faktinėmis aplinkybėmis.
- 159 Šiuo atžvilgiu taip pat reikia pažymėti, kad jei du neteisėtus elgesius skiriantis laikotarpis yra reikšmingas kriterijus nustatant pažeidimo tęstinumą, klausimas, ar šis laikotarpis yra pakankamai ilgas, kad būtų konstatuotas laikinas pažeidimo nutraukimas, negali būti nagrinėjamas abstrakčiai. Atvirkščiai, jį reikia vertinti atsižvelgiant į nagrinėjamo kartelio veikimą (148 punkte minėto Sprendimo *IMI ir kt. prieš Komisiją* 89 punktą), pavyzdžiui, tam tikrais atvejais į specialias atitinkamos įmonės dalyvavimo jame sąlygas.
- 160 Atsižvelgiant į pirmojo pagrindo pirmos dalies vertinimą reikia konstatuoti, kad Komisijos kaltinimai ieškovėms grindžiami *Barlo* dalyvavimu šiuose keturiuose susitikimuose: 1998 m. balandžio mėn. susitikime Dernbache (ginčijamo sprendimo 151 konstatuojamoji dalis), 1998 m. birželio 29 d. susitikime Darmštate (ginčijamo sprendimo 155 konstatuojamoji dalis), 2000 m. vasario 24 d. susitikime Heidelberge (ginčijamo sprendimo 167 konstatuojamoji dalis) ir 2000 m. rugpjūčio 21 d. susitikime Deidesheime (ginčijamo sprendimo 168 konstatuojamoji dalis).
- 161 Pirma, reikia konstatuoti, kad susitikimą Dernbache nuo susitikimo Darmštate ir susitikimą Heidelberge nuo susitikimo Deidesheime skiria tik keli mėnesiai. Šie laiko tarpai, vertinant kartelio veikimo kontekste, nėra pakankamai ilgi, kad būtų galima padaryti išvadą, jog *Barlo* dalyvavimas kartelyje nutrūko. Beje, ieškovės netvirtina, kad yra atvirkščiai.

- 162 Antra, todėl reikia nustatyti, ar Komisija įrodė *Barlo* tęstinį dalyvavimą kartelyje tarp 1998 m. birželio 29 d. susitikimo Darmštate (ginčijamo sprendimo 155 konstatuojamoji dalis) ir 2000 m. vasario 24 d. susitikimo Heidelberge (ginčijamo sprendimo 167 konstatuojamoji dalis).
- 163 Šiuo klausimu reikia pažymėti, pirma, kad iš ginčijamo sprendimo 155 konstatuojamosios dalies matyti, jog per 1998 m. birželio 29 d. susitikimą Darmštate dalyviai pasiekė susitarimą dėl kainų didinimo 1998 m. spalio mėn. Nors šioje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad *Barlo* neleido suprasti, jog pakeis savo kainų politiką, o ginčijamo sprendimo 157 konstatuojamojoje dalyje *Barlo* nepaminėta tarp įmonių, kurios per 1998 m. birželio 29 d. susitikimą Darmštate iš tikrųjų sudarė susitarimą, vis dėlto ji galėjo pasinaudoti informacija apie 1998 m. spalio mėn. numatytą kainų didinimą ir atitinkamai pritaikyti savo komercinį elgesį. Todėl reikia konstatuoti, kad *Barlo* nepertraukiamai dalyvavo kartelyje iki 1998 m. spalio mėn. pabaigos.
- 164 Antra, reikia konstatuoti, kad ginčijamame sprendime kalbama apie dešimt šio laikotarpio susitikimų dėl PMMA kietųjų lakštų, kurie įvyko po susitikimo Darmštate ir bent iki 1999 m. vidurio vykdavo gana reguliariai (būtent, 1998 m. rugpjūčio 18 d., rugsėjo 11 d. ir gruodžio 10 d. susitikimai; 1999 m. sausio 20 d., kovo 4 ir 19 d., taip pat gegužės 5 d. susitikimai; susitikimai 1999 m. gegužės arba birželio mėn., taip pat du papildomi susitikimai Italijoje 1999 m. be konkrečios datos; ginčijamo sprendimo 157 ir paskesnės konstatuojamosios dalys). Remiantis ginčijamu sprendimu per šiuos susitikimus dalyvės pasiekė susitarimą dėl kainų didinimo ir paslaugų sąnaudų perkėlimo klientams, taip pat pasikeitė informacija apie rinką. Be to, ginčijamo sprendimo 166 konstatuojamojoje dalyje paminėtas kainų didinimas, apie kurį buvo pranešta 1999 m. lapkričio 1 d. ir kuris buvo įgyvendintas 2000 m. sausio mėn. (ginčijamo sprendimo 166 konstatuojamoji dalis).
- 165 Iš to matyti, pirma, kad *Barlo* slaptų ryšių ar veiksmų nebuvimo laikotarpis tęsėsi beveik 16 mėnesių (nuo 1998 m. spalio mėn. pabaigos iki 2000 m. vasario 24 d.), antra, kad šis laikotarpis yra daug didesnis už intervalus, kuriais kartelyje dalyvavusios

įmonės išreikšdavo savo atitinkamus siekius apriboti konkurenciją. Todėl reikia konstatuoti, kad tęstinis *Barlo* dalyvavimas kartelyje šiuo laikotarpiu neįrodytas.

- ¹⁶⁶ Be to, nors pagal ginčijamą sprendimą *Barlo*, bet kuriuo atveju, tik „retkarčiais“ dalyvavo „susitikimuose“ ir tik tam, kad žinotų apie antikonkurencinius veiksmus ar susitarimus, sudarytus dėl PMMA kietųjų lakštų (ginčijamo sprendimo 373 konstatuojamoji dalis), šiuo argumentu negalima paneigti išvados, kad nurodytu laikotarpiu ji buvo nutraukusi savo dalyvavimą darant pažeidimą. Kadangi jokie antikonkurenciniai kontaktai neįrodyti, negali būti laikoma, kad *Barlo* galėjo žinoti apie šiuo laikotarpiu sudarytus susitarimus.
- ¹⁶⁷ Taigi reikia panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek juo nustatoma ieškovių atsakomybė už dalyvavimą kartelyje nuo 1998 m. lapkričio 1 d. iki 2000 m. vasario 23 d. Galima tokios išvados įtaka nustatant baudos dydį bus išnagrinėta toliau.

Dėl antrojo pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių ir proporcingumo principo pažeidimu

- ¹⁶⁸ Ieškovės teigia, kad net jei jos būtų pripažintos kaltos dėl EB 81 straipsnio pažeidimo, bauda joms skirta nesilaikant Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalyje bei gairėse nurodytų taisyklių ir ja pažeidžiamas proporcingumo principas.

Dėl antrojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su klaidingu nurodyto pažeidimo trukmės vertinimu

- 169 Ieškovės nurodo, kad ginčijamame sprendime nustatyta jų dalyvavimo darant pažeidimą trukmė, būtent dveji metai ir trys mėnesiai, yra neteisinga dėl to, kad Komisija nepagrįstai nusprendė, jog 1998 m. balandžio 30 d. ir 2000 m. rugpjūčio 21 d. yra dalyvavimo darant pažeidimą pradžios ir nutraukimo datos, ir ypač dėl to, kad ginčijamame sprendime nėra pakankamai įrodymų, patvirtinančių teiginį, jog šiuo laikotarpiu pažeidimas buvo daromas toliau ir nenutruko.
- 170 Šiuo atžvilgiu, pirma, reikia atmesti kaip nepagrįstus ieškovių kaltinimus dėl datų, kurias Komisija laikė jų dalyvavimo darant pažeidimą pradžios ir pabaigos datomis.
- 171 Kaip matyti iš to, kas išdėstyta, *Barlo* dalyvavimas 1998 m. balandžio mėn. antikonkurenciniame susitikime Dernbache teisiniu požiūriu yra pakankamai įrodytas. Be to, aplinkybė, kad Komisija nesugebėjo nustatyti tikslios šio susitikimo datos, neturi reikšmės ieškovėms skirtinos baudos dydžiui, nes buvo atsižvelgta į joms palankesnę datą (1998 m. balandžio 30 d.).
- 172 Kiek tai susiję su ieškovių dalyvavimo darant pažeidimą nutraukimo data (2000 m. rugpjūčio 21 d.), iš to, kas išdėstyta, matyti, kad tą dieną *Barlo* dalyvavo antikonkurenciniame susitikime, nuo kurio neatsiribojo. Šiomis aplinkybėmis argumentas, kad *Barlo* nedavė savo sutikimo didinti kainas, net jei būtų įrodytas, neturi reikšmės. Tas pats pasakytina dėl argumento, kad Komisija neįrodė, jog po šio susitikimo *Barlo* elgėsi neteisėtai.

- 173 Antra, reikia priminti, kad nagrinėjant pirmojo pagrindo trečią dalį buvo nuspręsta, jog ieškovių dalyvavimas kartelyje nuo 1998 m. lapkričio 1 d. iki 2000 m. vasario 23 d. neįrodytas ir ginčijamą sprendimą reikia panaikinti tiek, kiek Komisija jas pripažino atsakingomis už šį laikotarpį. Todėl reikia padaryti išvadą, kad Komisija nepagrįstai atsižvelgė į šį laikotarpį taip pat nustatydamą jų dalyvavimo darant pažeidimą trukmę ir apskaičiuodama baudos dydį.
- 174 Komisijos teiginį, kad jei dalyvavimas kartelyje būtų nutrauktas, būtų skirtos dvi baudos, kurių bendras dydis būtų didesnis, reikia atmesti. Iš tikrųjų, kaip matyti iš to, kad išdėstyta, ieškovės dalyvavo darant vieną ir tą patį pažeidimą, net jei jis buvo nutrauktas. Taigi baudos dydį reikia nustatyti atsižvelgiant būtent į šio pažeidimo, o ne dviejų atskirų pažeidimų sunkumą. Beje, pažeidimo sunkumas, kuris vertinamas atsižvelgiant visų pirma į pažeidimo pobūdį ir geografinę apimtį, nesikeičia, nesvarbu, kad ieškovės nutraukė dalyvavimą jį darant.
- 175 Taigi įgyvendinant neribotą Bendrojo Teismo jurisdikciją reikia atsižvelgti į tikrąją ieškovių dalyvavimo darant pažeidimą trukmę ir perskaičiuoti joms skirtos baudos dydį (šiuo klausimu žr. 148 punkte minėto Sprendimo *IMI ir kt. prieš Komisiją* 96, 97 ir 190 punktus).
- 176 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, dalyvavimas darant pažeidimą tęsėsi 11 mėnesių ir 28 dienas. Todėl pagal gairėse pateiktą ir Komisijos ginčijamame sprendime pritaikytą baudos apskaičiavimo metodą toks dalyvavimas yra trumpos trukmės pažeidimas, už kurį iš principo nenumatyta didinti baudą (gairių 1 punkto B dalis). Tačiau ši

nuostata nėra privalomojo pobūdžio taisyklė ir, kad ir kaip būtų, Bendrasis Teismas neturi ja vadovautis įgyvendindamas savo neribotą kompetenciją.

- 177 Tačiau atsižvelgiant į bylos aplinkybes ir visų pirma į tai, kad ankstesniame punkte paminėta trukmė yra apytikrė, nes pirmojo ieškovių dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpio pabaiga laikoma 1998 m. spalio 30 d., ir kad vėliau jos vėl dalyvavo darant pažeidimą, Bendrasis Teismas mano, kad pradinės baudos padidinimas 10 % tinkamai atspindi dalyvavimo darant pažeidimą trukmę.
- 178 Todėl reikia sumažinti baudą ir padidinti pradinę baudą ne 20 %, kaip tai padarė Komisija ginčijamo sprendimo 353 konstatuojamojoje dalyje, o 10 % ir atmesti likusią atrojo pagrindo pirmos dalies dalį.

Dėl antrojo pagrindo antros dalies, susijusios su klaidingu nurodyto pažeidimo sunkumo vertinimu

- 179 Ieškovės teigia, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, vertinant pažeidimo sunkumą, reikia nustatyti asmeninę atitinkamų įmonių atsakomybę ir kiekvienos jų dalyvavimo sunkumą. Anot jų, ginčijamame sprendime Komisija arba neatliko tokio individualaus nagrinėjimo, arba atliko jį neteisingai. Todėl pradinės baudos dydis (15 mln. EUR) nepagrįstas.

- 180 Šiuo klausimu pirmiausia reikia priminti, kad kai pažeidimą padaro kelios įmonės, Komisija privalo išnagrinėti kiekvienos jų dalyvavimo darant pažeidimą sunkumą (žr. 34 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni* 153 punktą ir nurodytą teismo praktiką), kad būtų nustatyta, ar egzistuoja jų atžvilgiu sunkinančios, ar lengvinančios aplinkybės (2008 m. spalio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Carbone-Lorraine prieš Komisiją*, T-73/04, Rink. p. II-2661, 190 punktas).
- 181 Ši išvada yra loginė bausmių ir sankcijų individualizavimo principo, pagal kurį įmonė gali būti baudžiama tik už tai, kuo ji individualiai yra kaltinama, t. y. principo, kuris taikomas bet kokiaje administracinėje procedūroje, galinčioje baigtis sankcijų skyrimu pagal Sąjungos konkurencijos taisykles, padarinys (2003 m. liepos 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Archer Daniels Midland ir Archer Daniels Midland Ingredients prieš Komisiją*, T-224/00, Rink. p. II-2597, 261 punktas).
- 182 Dėl gairių taikymo reikia priminti, kad remiantis gairėse apibrėžtu metodu baudos dydis apskaičiuojamas pagal schemą, pagal kurią pagrindinė bauda nustatoma atsižvelgiant į pažeidimo trukmę ir sunkumą ir padidinama atsižvelgiant į sunkinančias aplinkybes arba sumažinama atsižvelgiant į lengvinančias aplinkybes.
- 183 Beje, iš teismo praktikos matyti, kad taikant gaires reikia skirti pažeidimo sunkumo vertinimą, kuris padeda nustatyti bendrą pradinį baudos lygį, nuo kiekvienos suinteresuotos įmonės dalyvavimo pažeidime sunkumo vertinimo, kuris turėtų būti nagrinėjamas vertinant sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes (180 punkte minėto Sprendimo *Carbone-Lorraine prieš Komisiją* 100 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2003 m. liepos 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cheil Jedang prieš Komisiją*, T-220/00, Rink. p. II-2473, 189 punktą ir 2009 m. balandžio 30 d. Sprendimo *CD-Contact Data prieš Komisiją*, T-18/03, Rink. p. II-1021, 95 punktą).

184 Iš tiesų reikia priminti, kad gairių 2 ir 3 punktuose numatytas pagrindinės baudos pakeitimas atsižvelgiant į tam tikras individualias kiekvienos įmonės atžvilgiu sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes. Konkrečiai kalbant, gairių 3 punkte „Lengvinančios aplinkybės“ yra nustatytas negalutinis aplinkybių, dėl kurių gali būti sumažintas pagrindinis baudos dydis, sąrašas. Jame nurodytas pasyvus įmonės elgesys darant pažeidimą, susitarimų neįgyvendinimas praktikoje, pažeidimo nutraukimas Komisijai įsikišus, pagrįstos pažeidėjo abejonės dėl savo neteisėto antikonkurencinio elgesio, pažeidimai, padaryti dėl aplaidumo arba neatsargumo, ir aktyvus įmonės bendradarbiavimas tyrimo metu, nepatenkantis į pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo sritį.

185 Tačiau nustatydamą pradinę baudą Komisija neprivalo vertinti konkrečios įmonės elgesio padarinių. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką nustatant bendrą baudos dydį poveikis, į kurį reikia atsižvelgti nustatant bendrą baudų lygį, nėra tas, kuris išplaukia iš realios veiklos, kurią tvirtina vykdydžiusi įmonė, o tas, kuris išplaukia iš pažeidimo, kur jį dalyvavo, visumos (34 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni* 152 punktą ir 2009 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Carbone-Lorraine prieš Komisiją*, C-554/08 P, 21 ir 24 punktai).

186 Šioje byloje, pirma, ieškovės iš esmės kaltina Komisiją tuo, kad vertindama pažeidimo sunkumą ji neišnagrinėjo konkrečiai jų elgesio. Jos pabrėžia, kad ginčijamo sprendimo 319–331 konstatuojamosiose dalyse kvalifikavusi pažeidimą kaip „labai sunkų“ Komisija sutelkė dėmesį į patį kartelį, o ne į individualų įvairių konkurentų, ypač *Barlo*, elgesį. Anot ieškovių, *Barlo* elgesio negalima kvalifikuoti kaip „labai sunkų“ visų pirma dėl pagrindinių pažeidimo požymių, išnagrinėtų ginčijamo sprendimo 320 konstatuojamojoje dalyje.

- 187 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš to, kas išdėstyta, pagal gaires į tokius su konkrečios įmonės elgesiu susijusius elementus prireikus reikia atsižvelgti vertinant sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes (gairių 2 ir 3 punktai) tam, kad būtų pakoreguotas pagrindinės baudos dydis, nustatytas atsižvelgiant visų pirma pažeidimo, kuriame ji dalyvavo, sunkumą. Todėl argumentą, kad nustatydama baudos dydį Komisija turėjo atskirai išnagrinėti ieškovių individualų elgesį, reikia atmesti.
- 188 Beje, iš tikrųjų ieškovės neginčija tokio pažeidimo sunkumo, kokį nustatė Komisija. Konkrečiai kalbant, nors jos ir tvirtina, kad Komisija neišnagrinėjo atitinkamos geografinės rinkos dydžio, tačiau nepateikia jokių argumentų, kuriais būtų galima užginčyti Komisijos išvados, jog ši rinka apima EEE teritoriją, pagrįstumą.
- 189 Kad ir kaip būtų, kaip yra nusprendęs Teisingumo Teismas, gairėse numatyta, jog horizontalių kainų kartelius arba rinkų padalijimo kartelius galima kvalifikuoti kaip labai sunkius pažeidimus remiantis tik pačiu pažeidimo pobūdžiu ir Komisija neprivalo įrodyti konkretaus pažeidimo poveikio rinkai (2009 m. rugsėjo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją*, C-534/07 P, Rink. p. I-7415, 75 punktas ir 2009 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Erste Group Bank ir kt. prieš Komisiją*, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P ir C-137/07 P, Rink. p. I-8681, 103 punktas). Iš tiesų už tokius kartelius dėl paties jų pobūdžio reikia skirti griežčiausias baudas. Galimas konkretus poveikis rinkai, ypač klausimas, koku mastu konkurencijos ribojimas lėmė didesnę rinkos kainą nei ta, kuri būtų nesant kartelio, nėra lemiamas kriterijus nustatant baudos dydį (2009 m. gegužės 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *KME Germany ir kt. prieš Komisiją*, T-127/04, Rink. p. II-1167, 64 punktas). Todėl

ieškovių argumentai, kad jų elgesys nedarė jokio poveikio rinkai, kad ir kaip būtų, neleidžia abejoti pažeidimo kvalifikavimu kaip „labai sunkaus“.

- 190 Taigi reikia konstatuoti, kad Komisija ginčijamo sprendimo 331 konstatuojamojoje dalyje pagrįstai padarė išvadą, jog nagrinėjamas kartelis yra „labai sunkus“ pažeidimas vien dėl savo pobūdžio ir dėl aplinkybės, kad apima visą EEE teritoriją.
- 191 Antra, ieškovės ginčija Komisijos ginčijamo sprendimo 332–336 konstatuojamosiose dalyse „Skirtingas vertinimas“ atliktą vertinimą, po kurio ši sumažino joms baudą 25 %.
- 192 Pirma, ieškovės nurodo, kad baudos dydis iki sumažinimo 25 % visai neparodo skirtingo vertinimo, nes gautas pritaikius visoms atitinkamoms įmonėms tą pačią „matematinę formulę“. Anot ieškovių, nustatydamą pradinę baudą Komisija rėmėsi apie 30 % visų atitinkamų įmonių PMMA produktų apyvartos EEE santykinu dydžiu (ginčijamo sprendimo 334 konstatuojamoji dalis).
- 193 Šiuo klausimu reikia priminti, kad gairių 1 punkto A dalies šeštoje pastraipoje numatyta galimybė diversifikuoti pažeidimu kaltinamoms įmonėms skiriamas pradines baudas „siekiant atsižvelgti į specifinį kiekvienos įmonės dydį ir jos pažeidimo poveikį konkurencijai, visų pirma tuomet, kai to paties tipo pažeidimus padaro labai skirtingo dydžio įmonės“. Būtent taip Komisija ir padarė ginčijamo sprendimo 332 ir paskesnėse konstatuojamosiose dalyse. Ji nurodė, kad „pagal galimų skirti baudų skalę

įmonėms galima taikyti skirtingas baudas, atitinkamai atsižvelgiant į faktinę ekonominę pažeidėjų galimybę padaryti pastebimos žalos konkurencijai“ ir kad tai „tinkama tada, kaip ir šioje byloje, kai pažeidimą darančių įmonių apyvarta, pasiekta parduodant produktus, dėl kurių buvo sudarytas kartelis, labai skiriasi“ (ginčijamo sprendimo 332 konstatuojamoji dalis). Taip pat reikia pažymėti, kad nors ginčijamame sprendime nenurodyta, jog Komisija pritaikė ieškovių minėtą „matematinę formulę“, vis dėlto aišku, kad siekdama nustatyti pradinės baudos dydį ji pritaikė tą patį kriterijų visoms atitinkamoms įmonėms, būtent „santykinės apyvartos, pasiektos parduodant PMMA produktus, kurių atžvilgiu jos dalyvavo kartelyje, dalies“ kriterijų (ginčijamo sprendimo 333 konstatuojamoji dalis).

¹⁹⁴ Tačiau toks elgesys neturi būti kritikuojamas. Atvirkščiai, jis leido nediskriminuojant atsižvelgti į objektyvius kartelio dalyvių skirtumus siekiamo tikslo požiūriu, būtent nustatyti baudas, atsižvelgiant į faktinę ekonominę pažeidėjų galimybę padaryti pastebimos žalos konkurencijai. Kadangi dėl šio vertinimo buvo nustatytos skirtingos pradinės baudos, reikia konstatuoti, kad Komisija iš tikrųjų taikė gairėse numatytą „skirtingą vertinimą“, priešingai nei teigia ieškovės.

¹⁹⁵ Be to, reikia pabrėžti, kad pagal Komisijos pritaikytą kriterijų atsižvelgiama taip pat į tai, jog tiesioginis ieškovių dalyvavimas kartelyje įrodytas tik tiek, kiek tai susiję su PMMA kietaisiais lakštais. Komisija aiškiai nurodė, kad „*Barlo* atveju kalbama tik apie PMMA kietuosius lakštus“ (ginčijamo sprendimo 333 konstatuojamoji dalis), vadinasi, ji atsižvelgė į 2000 m. apyvartą, pasiektą *EEE* pardavus šį produktą. Tačiau kaip matyti iš bylos medžiagos, ieškovės vykdė veiklą ir PMMA liejimo junginių sektoriuje. Todėl pirmojo pagrindo antros dalies pagrįstumas (visų pirma žr. šio sprendimo 152 punktą) neturi įtakos Komisijos vertinimui šiuo klausimu.

196 Antra, ieškovės teigia, kad ginčijamo sprendimo 335 konstatuojamojoje dalyje pritaikytas baudos sumažinimas 25 % yra nepakankamai motyvuotas ir nepakankamas. Anot jų, mažinant baudą turėjo būti atsižvelgta į aplinkybę, kad jos neatsako už visą kartelį, o ne tik į tai, kad jos nežinojo situacijos, tačiau pripažįstant jas atsakingomis už visą vieną kartelį. Todėl jos mano, kad sumažinimas, kuris parodė kaip MMA pasiskirsto tarp įvairių produktų kategorijų, yra „absoliutus minimumas“. Jos primena, kad remiantis ginčijamo sprendimo 5 konstatuojamąja dalimi šis pasiskirstymas buvo toks: 49 % kietieji lakštai, 36 % liejimo junginiai ir 15 % sanitariniai gaminiai.

197 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad ieškovės teisingai tvirtina, jog nustatant pradinės baudos dydį turėjo būti atsižvelgta į aplinkybę, kad jos neatsakingos už visą kartelį, kaip matyti iš pirmojo pagrindo antros dalies nagrinėjimo.

198 Iš tikrųjų, kaip matyti iš to, kas išdėstyta, kitaip nei kitos ginčijamo sprendimo gavėjos ieškovės galėjo būti apkaltintos tik dėl kartelio dalies, būtent dalies, susijusios su PMMA kietaisiais lakštais. Dėl šios priežasties konkurencijos teisės normų pažeidimas buvo daug mažesnis nei pažeidimas, kuriuo kaltinami visose kartelio dalyse dalyvavę pažeidėjai, kurie darė didesnę poveikį šio kartelio veiksmingumui ir pažeidimo sunkumui nei pažeidėjas, dalyvavęs tik vienoje to paties kartelio dalyje (šiuo klausimu žr. 148 punkte minėto Sprendimo *IMI ir kt. prieš Komisiją* 162 ir 164 punktus).

199 Įmonei niekada negali būti skirta bauda, kurios dydis apskaičiuojamas remiantis jos dalyvavimu slaptuose veiksmuose, už kuriuos ji negali būti pripažinta atsakinga (144 punkte minėto Sprendimo *Sigma Technologie prieš Komisiją* 79–82 punktai ir 148 punkte minėto Sprendimo *IMI ir kt. prieš Komisiją* 157 punktą).

- 200 Taikant gaires vertinama turi būti pradinės baudos dydžio nustatymo etape, nes atsižvelgimas į lengvinančias aplinkybes leidžia koreguoti tik pagrindinę baudą, atsižvelgiant į tai, kaip pažeidėjas įgyvendina kartelį. Tačiau pažeidėjas, kuris nėra atsakingas už tam tikras kartelio dalis, negali vaidinti kokio nors vaidmens vykdant tas dalis (148 punkte minėto Sprendimo *IMI ir kt. prieš Komisiją* 164 punktas).
- 201 Tačiau reikia konstatuoti, kad šioje byloje, net jei Komisija padarė klaidą nustatydamą ieškovių atsakomybę už kartelį, vis dėlto ji teisingai nustatė baudos dydį remdamasi šiame sprendime nurodytais principais.
- 202 Pirma, kaip matyti iš to, kas išdėstyta (žr. šio sprendimo 195 punktą), baudos dydžio apskaičiavimo etape, apimančiame atitinkamų įmonių suskirstymą į kelias kategorijas pagal jų santykinę apyvartos, pasiektos parduodant PMMA produktus, kurių atžvilgiu jos dalyvavo kartelyje, dalį, įtakos neturėjo klaida, padaryta nustatant atsakomybę už pažeidimą.
- 203 Beje, dėl ieškovių argumento, kad į apyvartą, kuria remiamasi, nereikia įtraukti *Quinn Plastics, SA* apyvartos, nes Komisija ginčijamame sprendime atsiėmė visus kaltinimus šiai bendrovei, pakanka konstatuoti, kad ieškovės neginčija Komisijos tvirtinimo, jog dėl aplinkybės, kad ginčijamas sprendimas nėra skirtas šiai bendrovei, nesikeičia apyvarta, pasiekta pardavus PMMA kietuosius lakštus, kuri gali būti priskirta bendrovei *Barlo*, apimančiai ir sprendimo gavėją patronuojančią bendrovę *Quinn Barlo*, kuriai, kai buvo daromas pažeidimas, priklausė 100 % *Quinn Plastics, SA* akcijų.

- 204 Antra, ginčijamo sprendimo 335 konstatuojamojoje dalyje Komisija specifiškai sumažino ieškovėms pradinę baudą 25 %, nes „neaišku, ar *Barlo* palaikydavo slaptus kontaktus dėl PMMA liejimo junginių arba PMMA sanitarinių gaminių“ ir todėl „panašu, kad *Barlo* nežinojo arba galėjo nežinoti apie bendrą antikonkurencinių susitarimų planą“.
- 205 Tiesa, šis sumažinimas buvo paaiškintas ne tuo, kad ieškovės neatsakingos už kartelio dalį, susijusią su PMMA liejimo junginiais arba PMMA sanitariniais gaminiais, o tik aplinkybe, jog jos tiesiogiai nedalyvavo šiuose dalyse arba nežinojo apie jas.
- 206 Remiantis vien šiuo samprotavimu negalima ginčyti pritaikyto sumažinimo, nes Komisija turėjo teisę mažinti baudą dėl šios priežasties.
- 207 Taigi taip pat reikia patikrinti, ar minėtas sumažinimas ir dėl jo gautas specifinis pradinės baudos dydis (15 mln. EUR) tinkamai parodo ieškovių padaryto pažeidimo sunkumą, įvertintą atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo 1 straipsnio panaikinimą iš dalies (žr. šio sprendimo 152 punktą).
- 208 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad net jei pažeidimas susijęs tik su vienu iš trijų atitinkamų produktų, vis dėlto pagal savo pobūdį tai yra sunkus pažeidimas (žr. šio sprendimo 189 punktą), beje, apimantis visą EEE teritoriją. Konkrečiai kalbant, aplinkybė, kad vienas pažeidimas, vertinant jį kaip visumą, galėjo būti akivaizdesnis konkurencijos

teisės pažeidimas, visiškai nereiškia, jog pats ieškovių padarytas pažeidimas nėra „labai sunkus“ (šiuo klausimu žr. 2010 m. balandžio 28 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Oxley Threads prieš Komisiją*, T-448/05, 37 punktą).

- 209 Šios išvados negalima paneigti ieškovių argumentais, kad nėra nustatyta, jog jos dalyvavo ginčijamo sprendimo 320 konstatuojamojoje dalyje nurodytuose pagrindiniuose kartelio aspektuose. Remiantis šio sprendimo 180–187 punktuose pateiktais samprotavimais pradinės baudos dydžio nustatymo etape svarbu nustatyti ne kaip konkrečiai elgėsi ieškovės, o kokie yra pažeidimo, kurį darant jos dalyvavo, požymiai. Pirma, ieškovės netvirtina, kad ginčijamo sprendimo 320 konstatuojamojoje dalyje nurodyti pagrindiniai kartelio požymiai netaikomi ginčijamam pažeidimui tiek, kiek jie susiję tik su PMMA kietaisiais lakštais. Antra, net jei ieškovės tiesiogiai nedalyvavo visuose ginčijamo sprendimo 320 konstatuojamojoje dalyje nurodytuose antikonkurenciniuose veiksmuose, reikia pažymėti, jog jos dalyvavo susitikimuose dėl PMMA kietųjų lakštų, per kuriuos, be kita ko, buvo sudaryti susitarimai dėl kainų, diskutuojama dėl kainų, taip pat pasikeista informacija apie rinką (žr. šio sprendimo 60–78 punktus), ir todėl žinojo apie šiuos antikonkurencinius veiksmus, įskaitant tuos, kuriuose pačios tiesiogiai nedalyvavo, arba galėjo juos protingai numatyti (žr. šio sprendimo 128 punktą).
- 210 Taigi reikia konstatuoti, kad ieškovių padarytas pažeidimas turi būti kvalifikuotas kaip „labai sunkus“, kaip tai suprantama pagal gaires. Primintina, kad gairėse numatyta minimali pradinė bauda už tokius pažeidimus yra 20 mln. EUR.
- 211 Dėl ieškovių argumento, kad joms skirta pradinė bauda iš esmės turėtų parodyti PMMA kietųjų lakštų svarbą, palyginti su visais kitais PMMA produktais, kurie yra pažeidimo dalykas, reikia priminti, kad proporcingumo principas reiškia, jog Komisija

privalo nustatyti baudą, proporcingą veiksniams, į kuriuos buvo atsižvelgta vertinant pažeidimo sunkumą, ir šiuo atžvilgiu tuos veiksnius taikyti nuosekliai bei objektyviai pateisinamai (žr. 141 punkte minėto Sprendimo *BST prieš Komisiją* 60 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

212 Tačiau, kaip matyti iš teismo praktikos, atitinkamos rinkos dydis nėra privalomas veiksnys, o tik vienas iš veiksnių, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant pažeidimo sunkumą ir nustatant baudos dydį (189 punkte minėto Sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją* 55 punktas). Be to, pagal gairėse pateiktą metodą tai jokių būdu nėra lemiamas veiksnys nustatant pradinę baudą (šiuo klausimu žr. 2009 m. gegužės 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Wieland-Werke prieš Komisiją*, T-116/04, Rink. p. II-1087, 62–64 punktus).

213 Taigi pradinės baudos sumažinimas, į kurią ieškovės galėjo pretenduoti dėl aplinkybės, kad dalyvavo kartelyje tik tiek, kiek tai susiję su PMMA kietaisiais lakštais, neturi proporcingai parodyti šio produkto svarbos, palyginti su visais kitais PMMA produktais, kurie yra vieno pažeidimo dalykas. Atvirkščiai, toks sumažinimas neatitiktų šio sprendimo 211 punkte paminėto proporcingumo principo, nes būtų nepakankamai atsižvelgta į tai, kad kaip ir kitos ginčijamo sprendimo gavėjos ieškovės dalyvavo labai sunkiame pagal pobūdį ir visą EEE teritoriją apimančiame kartelyje.

214 Be to, reikia pažymėti, kad ieškovių prašymas sumažinti pradinę baudą 51 %, o ne 25 %, kaip suteikė Komisija (žr. šio sprendimo 196 punktą), grindžiamas ne apyvarta, pasiekta parduodant kiekvieną iš trijų PMMA produktų, o tuo, kaip žaliava (MMA) pasiskirsto tarp šių trijų produktų, tačiau ieškovės nepaaiškina, kodėl šis kriterijus

yra svarbus vertinant jų padaryto pažeidimo sunkumą. Kiek tai susiję su klausimu, kokią apyvartą, pasiektą 2000 m. EEE teritorijoje parduodant visus tris atitinkamus PMMA produktus, dalį galima priskirti tik PMMA kietiesiems lakštams, iš Bendrojo Teismo prašymu Komisijos pateiktų dokumentų matyti, kad dauguma atitinkamų įmonių, įskaitant ieškoves, per administracinę procedūrą teigė, jog ši dalis yra apie 60 % ar net daugiau, ir tik viena įmonė teigė, jog ji yra apie 50 %.

215 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 335 konstatuojamojoje dalyje ieškovėms pritaikytas pagrindinės baudos sumažinimas 25 % tinkamai parodo pažeidimo, kurį darant jos dalyvavo, sunkumą. Reikia daryti išvadą, pirma, kad nepaisant nustatant ieškovių atsakomybę už kartelį padarytos klaidos (žr. šio sprendimo 152 punktą) Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos nustatydamą jų pagrindinę baudą, antra, kad įgyvendinant neribotą Bendrojo Teismo jurisdikciją nereikia mažinti šios baudos.

216 Todėl antrojo pagrindo antrą dalį reikia atmesti.

Dėl antrojo pagrindo trečios dalies, susijusios su klaidingu lengvinančių aplinkybių vertinimu

217 Ieškovės nurodo, kad sunkinančių aplinkybių vertinimas ginčijamame sprendime yra nepakankamai motyvuotas ir dėl jo pažeidžiamos gairės ir proporcingumo principas.

— Dėl pasyvaus ir nereikšmingo elgesio darant pažeidimą

- 218 Ieškovės mano, kad ginčijamo sprendimo 373 konstatuojamojoje dalyje pateiktas Komisijos vertinimas, susijęs su baudos sumažinimu 50% dėl pasyvaus ir nereikšmingo elgesio, yra neteisingai motyvuotas, nes minėtoje konstatuojamojoje dalyje yra netikslių ir neįrodytų teiginių. Todėl šio sumažinimo nepakanka.
- 219 Šiuo klausimu pirmiausiai reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, kai Komisija priima gaires, skirtas tam, kad laikantis Sutarties būtų patikslinti kriterijai, kuriuos ji numato taikyti įgyvendindama savo diskreciją, ji pati apriboja savo diskreciją, nes turi laikytis savo pačios nustatytų pavyzdinių taisyklių (žr. 180 punkte minėto 2008 m. spalio 8 d. Sprendimo *Carbone-Lorraine prieš Komisiją* 192 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 220 Be to, tai, kad priėmusi gaires Komisija apribojo savo vertinimo laisvę, nėra nesuderinama su esminių diskrecinių įgaliojimų išsaugojimu. Gairėse yra įvairių lankstumo elementų, leidžiančių Komisijai įgyvendinti savo diskrecinius įgaliojimus laikantis Reglamento Nr. 1/2003 nuostatų, kaip jas išaiškino Teisingumo Teismas (šiuo klausimu žr. 212 punkte minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Wieland-Werke prieš Komisiją* 31 punktą ir 2009 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Hoechst prieš Komisiją* T-161/05, Rink. p. II-3555, 129 punktą).
- 221 Nesant gairėse privalomų nurodymų dėl lengvinančių aplinkybių, į kurias gali būti atsižvelgta, reikia daryti prielaidą, kad Komisija turėjo tam tikrą laisvę, kad atlikdama bendrą įvertinimą galėtų priimti sprendimą dėl galimo baudos sumažinimo, atsižvelgdama į lengvinančias aplinkybes.

222 Dėl gairių 3 punkto pirmoje įtraukoje numatytos lengvinančios aplinkybės, susijusios su išimtinai pasyviu arba „prisitaikėlišku prie lyderio“ elgesiu darant pažeidimą, Komisija ginčijamo sprendimo 373 konstatuojamojoje dalyje pažymėjo:

„<...> Iš 137 ir 223 konstatuojamosiose dalyse išdėstytų faktinių aplinkybių aiškiai matyti, kad *Barlo* dalyvavimo kartelyje negalima lyginti su daugelio kitų įmonių dalyvavimu. Nepanašu, kad būtų daug įrodymų, jog *Barlo* aktyviai dalyvavo rengiant galimus antikonkurencinius susitarimus ar vykdant antikonkurencinius veiksmus. Nustatyti antikonkurenciniai kontaktai veikia įrodo, kad *Barlo* tik retkarčiais dalyvavo susitikimuose ir tik tam, kad įmonė žinotų apie antikonkurencinius veiksmus ar susitarimus, sudarytus dėl PMMA kietųjų lakštų. Be to, atrodo, kad *Barlo* nedalyvavo daugelyje svarbių daugiašalių susitikimų, per kuriuos būdavo priimami sprendimai dėl svarbiausių susitarimų dėl kainų ir antikonkurencinių veiksmų aspektų.“

223 Atsižvelgdama į šiuos samprotavimus Komisija teigė, kad ieškovių „elgesys buvo pasyvus ir nereikšmingas“ ir sumažino 50% baudą, kuri priešingu atveju joms nebūtų sumažinta (ginčijamo sprendimo 374 konstatuojamoji dalis).

224 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal teismo praktiką pasyvus elgesys reiškia, jog įmonė „elgiasi kukliai“, t. y. rengiant vieną ar daugiau antikonkurencinių susitarimų aktyviai nedalyvauja. Aplinkybe, patvirtinančia pasyvų įmonės vaidmenį kartelyje, gali būti laikoma tai, kad ji daug rečiau nei tikrieji kartelio nariai dalyvavo susitikimuose, taip pat jos vėlesnis įėjimas į pažeidimo dalyku esančią rinką, nepaisant dalyvavimo šiame pažeidime trukmės, arba tai, kad trečiųjų įmonių, dalyvavusių

darant pažeidimą, atstovai apie tai aiškiai pareiškė (žr. 2010 m. balandžio 28 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Gütermann ir Zwicky prieš Komisiją*, T-456/05 ir T-457/05, Rink. p. II-1443, 184 ir 185 punktus bei nurodytą teismo praktiką).

225 Taigi reikia konstatuoti, kad Komisija teisingai įvertino lengvinančią aplinkybę, susijusią su ieškovių pasyviu elgesiu šiuo atveju. Ji iš esmės nurodė, kad ieškovių dalyvavimo kartelyje negalima lyginti su daugelio kitų įmonių dalyvavimu, nes nustatyti antikonkurenciniai kontaktai veikiau „įrodo, kad *Barlo* tik retkarčiais dalyvavo susitikimuose ir tik tam, kad įmonė žinotų apie antikonkurencinius veiksmus ar susitarimus, sudarytus dėl PMMA kietųjų lakštų.“

226 Beje, iš ginčijamo sprendimo 373 konstatuojamosios dalies teksto aiškiai matyti, kad vertindama aptariamą lengvinančią aplinkybę Komisija atsižvelgė tik į faktus, kurie buvo išanalizuoti nagrinėjant pirmojo pagrindo pirmą dalį. Šiuo atžvilgiu visų pirma reikia pabrėžti, kad ginčijamo sprendimo 373 konstatuojamojoje dalyje padaryta aiški nuoroda į 137 konstatuojamąją dalį, pagal kurią „[savo] atsakymuose į pranešimą apie kaltinimus [ieškovės] neigia [B.] dalyvavimą daugelyje susitikimų, kuriuose jis tariamai dalyvavo“ ir „patvirtina [B.] dalyvavimą keturiuose susitikimuose“. Šiomis aplinkybėmis teiginiai, kad „nepanašu, jog būtų daug įrodymų, kad *Barlo* aktyviai dalyvavo rengiant galimus antikonkurencinius susitarimus ar vykdant antikonkurencinius veiksmus“ arba, kad „atrodo, jog *Barlo* nedalyvavo daugelyje svarbių daugiašalių susitikimų“, neturi būti aiškinami kaip teiginiai, reiškiantys, kad ieškovės aktyviai dalyvavo rengiant antikonkurencinius susitarimus ar vykdant antikonkurencinius veiksmus arba svarbiuose daugiašaliuose susitikimuose. Taigi ieškovių kaltinimai šiuo klausimu yra netinkami.

227 Beje, ieškovės tik ginčija ginčijamo sprendimo 373 konstatuojamosios dalies formuluotę, tačiau nepaaiškina, kaip šios bylos faktinės aplinkybės pateisina didesnę baudos sumažinimą dėl nagrinėjamos lengvinančios aplinkybės.

228 Todėl šį kaltinimą reikia atmesti.

— Dėl realaus neteisėtų susitarimų ar veiksmų neįgyvendinimo

229 Ieškovės mano, kad motyvai, dėl kurių Komisija ginčijamame sprendime atmetė jų argumentą, susijusį su tuo, jog realus neteisėtų susitarimų ar veiksmų neįgyvendinimas yra lengvinanti aplinkybė (ginčijamo sprendimo 381 konstatuojamoji dalis), yra klaidingi.

230 Ginčijamo sprendimo 381 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė:

„Nors nėra įrodymų, kad *Barlo* sistemingai netaikė susitarimų dėl kainų arba neperkėle papildomų paslaugų sąnaudų klientams, aišku, kad ji galėjo pasinaudoti su rinka susijusia informacija, kuria buvo keičiamasi, ir atitinkamai pakeisti savo komercinię elgesį (galbūt dėl to lengviau padidėjo rinkos dalys). Be to, *Barlo*, kitaip nei kitos įmonės, aiškiai neatsisakė siekti pasiūlytų ir visų įmonių patvirtintų tikslų (nesvarbu, kad kartais šie tikslai buvo netikėtai iškelti tik per susitikimą). Todėl Komisija atmeta

Barlo argumentą, kad tai, jog ji realiai neįgyvendino antikonkurencinių susitarimų ar nederino veiksmų, yra lengvinanti aplinkybė.“

231 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal teismo praktiką pripažįstant lengvinančią aplinkybę dėl gairių 3 punkto antroje įtraukto nurodyto neteisėtų susitarimų netaikymo ar veiksmų nederinimo praktikoje, reikia patikrinti tai, ar atitinkamos įmonės nurodytos aplinkybės patvirtina, jog neteisėtų susitarimų galiojimo laikotarpiu ieškovė iš tikrųjų jų netaikė konkuruodama rinkoje, arba bent tai, ar ji taip aiškiai ir reikšmingai pažeidė šį kartelį įgyvendinančius įsipareigojimus, kad sutrukdė paties kartelio veikimui (2006 m. kovo 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Daiichi Pharmaceutical prieš Komisiją*, T-26/02, Rink. p. II-713, 113 punktas ir 180 punkte minėto 2008 m. spalio 8 d. Sprendimo *Carbone-Lorraine prieš Komisiją* 196 punktas).

232 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 381 konstatuojamoje dalyje Komisija pagrindė savo vertinimą teisingais kriterijais, kaip numatyta ankstesniame punkte nurodytoje teismo praktikoje.

233 Konkrečiai kalbant, ieškovės negali pagrįstai kaltinti Komisijos tuo, kad ši atsižvelgė į įrodymų, jog *Barlo* sistemingai netaikė susitarimų dėl kainų arba neperkėlė papildomų paslaugų sąnaudų klientams, nebuvimą, nes tai yra svarbus veiksnys vertinant aptariamą lengvinančią aplinkybę. Beje, priešingai nei, atrodo, teigia ieškovės, iš ginčijamo sprendimo 381 konstatuojamosios dalies formuluotės aiškiai matyti, kad tai yra tik vienas veiksnys iš daugelio, kurį visapusiškai išnagrinėjusi Komisija nepripažino aptariamą lengvinančios aplinkybės.

- 234 Ieškovių argumentais negalima užginčyti šio visapusiško Komisijos vertinimo.
- 235 Pirma, ieškovių nurodytos aplinkybės nepakanka, kad būtų įrodyta, jog *Barlo* iš tikrųjų netaikė susitarimų dėl kainų arba neperkėlė papildomų paslaugų sąnaudų klientams.
- 236 Iš tiesų ieškovės nurodo tik, pirma, B. pareiškimus, kad *Barlo* po susitikimų, kuriuose dalyvavo, nesiėmė jokių veiksmų, antra, ginčijamo sprendimo 326 konstatuojamojoje dalyje paminėtą *Atofina* tvirtinimą. Dėl likusios dalies jos aiškiai pripažįsta, kad negalėjo pateikti konkrečių kainų politikos 1999–2000 m. įrodymų.
- 237 Reikia pažymėti, kad savo tvirtinime *Atofina* daro nuorodą į *Barlo* turimos PMMA kietųjų lakštų rinkos dalies padidėjimą 2000–2002 m. Kadangi *Barlo* dalyvavo darant pažeidimą nuo 1998 m. balandžio 30 d. iki 2000 m. rugpjūčio 21 d., tai nėra įrodymas, galintis patvirtinti susitarimų dėl kainų nevykdymą, juo labiau sistemingą. Vien *Barlo* atstovo pareiškimų negalima laikyti pakankamais įrodymais, jei nėra juos patvirtinančių objektyvių dokumentinių įrodymų.
- 238 Be to, aplinkybė, kad ginčijamame sprendime nėra įrodymų, patvirtinančių, jog *Barlo* vykdė susitarimus dėl kainų, savaime nėra lemiamas. Iš tikrųjų negalima teigti, kad neįrodžiusi, jog įmonė vykdė neteisėtus susitarimus ar derino veiksmus, Komisija vien dėl šio fakto privalėjo sumažinti ieškovėms baudą.

- 239 Antra, ieškovės neginčija Komisijos vertinimo, kad *Barlo* galėjo pasinaudoti su rinka susijusia informacija, kuria buvo keičiamasi per susitikimus, ir atitinkamai pakeisti savo komercinį elgesį. Jos tik tvirtina, kad Komisija neįrodė šio teiginio. Remiantis šio sprendimo 231 punkte paminėta teismo praktika ieškovės turėjo nurodyti aplinkybių, kurios pateisintų norimos lengvinančios aplinkybės pripažinimą, ir visų pirma aplinkybių, susijusių su galimu pažeidimo dalies, susijusios su pasikeitimu komerciniu požiūriu svarbia ir konfidencialia informacija apie rinkas ir (arba) atitinkamas įmones, neinkriminavimu.
- 240 Trečia, ieškovės ginčija ginčijamo sprendimo 381 konstatuojamosios dalies antrame sakinyje pateiktą Komisijos vertinimą, motyvuodamos tuo, kad per susitikimus, kuriuose dalyvavo *Barlo*, nebuvo patvirtinta jokio bendro tikslo. Tačiau, kaip matyti iš pirmojo pagrindo pirmos dalies nagrinėjimo, šis teiginys netikslus.
- 241 Beje, reikia pažymėti, kad ieškovės netvirtino, jog *Barlo* bent jau taip aiškiai ir reikšmingai pažeidė šį kartelį įgyvendinančius įsipareigojimus, kad tai būtų sutrukdę paties kartelio veikimui (žr. šio sprendimo 231 punktą).
- 242 Darytina išvada, kad ieškovių kaltinimai dėl Komisijos ginčijamo sprendimo 381 konstatuojamojoje dalyje pateikto vertinimo nepagrįsti.
- 243 Be to, reikia pabrėžti, kad šios bylos aplinkybėmis atsisakymas pripažinti nagrinėjamą lengvinančią aplinkybę taip pat pateisinamas bendra ginčijamo sprendimo struktūra.

²⁴⁴ Iš tiesų, pirma, iš jo matyti, kad tam tikrais laikotarpiais kartelis kaip visuma nebuvo visiškai veiksmingas, nes dalyvės, įskaitant *Barlo*, atsiribojo nuo sudarytų sutarčių (žr., pavyzdžiui, ginčijamo sprendimo 329 konstatuojamąją dalį). Kalbant apie paties kartelio veikimą, į jį gali būti atsižvelgta ne nagrinėjant lengvinančią aplinkybę, o nebent analizuojant pažeidimo sunkumą. Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad Komisija, nustatydamą pradinės baudos dydį, išnagrinėjo argumentus dėl kartelio neveiksmingumo (ginčijamo sprendimo 321–329 konstatuojamosios dalys), ir šiame kontekste, be kita ko, ieškovių paminėtą *Atofina* pareiškimą (žr. šio sprendimo 236 punktą). Nors Komisija teigė, kad pažeidimą galima kvalifikuoti kaip labai sunkų, vis dėlto ji aiškiai tvirtino, jog nustatydamą baudos dydį nesirėmė „specialiai konkrečiu [pažeidimo] poveikiu [rinkai]“ (ginčijamo sprendimo 321 konstatuojamoji dalis).

²⁴⁵ Antra, net padarius prielaidą, kad *Barlo* elgesys rinkoje iš esmės skyrėsi nuo kitų įmonių, kurioms buvo skirtas sprendimas, elgesio, reikia priminti, jog gairėse nenurodyta, kad Komisija visada privalo atskirai atsižvelgti į kiekvieną jų 3 punkte nurodytą lengvinančią aplinkybę (189 punkte minėto Sprendimo *KME Germany ir kt. prieš Komisiją* 114 punktą). Pagal šias gaires Komisija turi diskrecija, leidžiančią jai bendrai vertinti galimą baudos sumažinimo dydį atsižvelgiant į visas nagrinėjamam atvejui būdingas lengvinančias aplinkybes (2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimų *Mannesmannröhren-Werke prieš Komisiją*, T-44/00, Rink. p. II-2223, 274 ir 275 punktai bei *Dalmine prieš Komisiją*, T-50/00, Rink. p. II-2395, 325 ir 326 punktai; šiuo klausimu taip pat žr. 2007 m. rugsėjo 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją*, T-30/05, 204 punktą).

²⁴⁶ Šios bylos aplinkybėmis būtent pasyvaus ir nereikšmingo elgesio vykdant pažeidimą pripažinimas, motyvuojant visų pirma tuo, kad *Barlo* dalyvavimo kartelyje negalima lyginti su daugelio kitų įmonių dalyvavimu (ginčijamo sprendimo 373 konstatuojamoji

dalį), geriausiai parodo *Barlo* dalyvavimo darant pažeidimą sunkumą. Kad ir kaip būtų, ieškovių nurodytų ir šio sprendimo 236–241 punktuose išnagrinėtų argumentų nepakanka siekiant pateisinti papildomą pagrindinės baudos sumažinimą, kuris būtų pritaikytas kartu su Komisijos jau atliktu sumažinimu dėl pasyvaus elgesio.

247 Todėl šį kaltinimą reikia atmesti.

— Dėl ankstyvo pažeidimo nutraukimo

248 Ieškovės nurodo, kad neginčijama, jog *Barlo* inkriminuojamas pažeidimas buvo nutrauktas dar iki pirmųjų Komisijos tyrimų. Jos mano, kad tai, jog Komisija atmetė šią lengvinančią aplinkybę, akivaizdžiai prieštarauja gairėms, pagal kurias „pažeidimo nutraukimas Komisijai įsikišus (visų pirma jai atlikus patikrinimus)“ yra lengvinanti aplinkybė, ir ginčija Komisijos ginčijamo sprendimo 384 ir 385 konstatuojamosiose dalyse pateiktus motyvus.

249 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad įrodyta *Barlo* dalyvavimo darant pažeidimą pabaiga yra 2000 m. rugpjūčio 21 d. Taigi yra nustatyta, kad ji pasitraukė iš kartelio iki pirmųjų Komisijos įsikišimų šioje byloje, būtent iki patikrinimų vietoje, kurie buvo atlikti 2003 m. kovo 23 ir 26 d. (ginčijamo sprendimo 59 konstatuojamoji dalis).

250 Tačiau dėl prašymo sumažinti baudą dėl šios priežasties pakanka konstatuoti, kad pagal teismo praktiką į gairių 3 punkto trečioje įtrauktoje numatytą lengvinančią

aplinkybę negalima atsižvelgti, kai pažeidimas buvo nutrauktas iki Komisijai įsikišus ir neatsižvelgiant į šį įsikišimą (šiuo klausimu žr. 189 punkte minėto 2009 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją* 105 ir 106 punktus).

- ²⁵¹ Beje į aplinkybę, kad *Barlo* savanoriškai nutraukė pažeidimą prieš Komisijai pradedant tyrimą, buvo pakankamai atsižvelgta apskaičiuojant ieškovių pažeidimo laikotarpį, todėl ji negali remtis gairių 3 punkto trečia įtrauka (šiuo klausimu žr. 149 punkte minėto Bendrojo Teismo sprendimo *Amann & Söhne ir Cousin Filterie prieš Komisiją* 260 punktą ir 2010 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Chalkor prieš Komisiją*, T-21/05, Rink. p. II-1895, 152 punktą).
- ²⁵² Todėl ieškovių kritika dėl ginčijamo sprendimo 384 ir 385 konstatuojamosiose dalyse pateikto Komisijos vertinimo yra nepagrįsta, o šį kaltinimą reikia atmesti.

— Dėl konkurencijos normų laikymosi programos priėmimo

- ²⁵³ Ieškovės teigia, kad ginčijamas sprendimas yra pirmas sprendimas dėl Sąjungos konkurencijos normų taikymo, priimtas *Quinn* grupės atžvilgiu. Jos pažymi, kad sužinojusi apie atliekamą tyrimą, ši grupė priėmė konkurencijos normų laikymosi programą

ir išsamiai informavo apie ją Komisiją. Šiomis konkrečiomis aplinkybėmis atsisakymas atsižvelgti į šią programą kaip į lengvinančią aplinkybę yra nepagrįstas.

254 Šiems argumentams negalima pritarti.

255 Pirma, reikia pažymėti, kad aplinkybė, jog ginčijamas sprendimas yra pirmas sprendimas, kuriuo konstatuojama, kad ieškovės pažeidė Sąjungos konkurencijos normas, nepateisina pagrindinės baudos dydžio sumažinimo. Tačiau į šią aplinkybę yra atsižvelgta, nes Komisija ieškovių atžvilgiu kaip sunkinančios aplinkybės nepripažino recidyvo.

256 Antra, reikia pabrėžti, kad priemonių, patvirtintų siekiant užkirsti kelią naujiems pažeidimams, priėmimas nors ir yra svarbus, tačiau neturi reikšmės konstatuojant pažeidimo faktą.

257 Trečia, jau buvo nuspręsta, kad vien tai, jog įmonė priėmė konkurencijos taisyklių laikymosi programą, neabejotinai nėra svari ir tikra garantija, kad ateityje šių taisyklių bus laikomasi, tad tokia programa negali priversti Komisijos sumažinti baudą dėl to, kad bent iš dalies buvo įgyvendintas šios institucijos siektas prevencinis tikslas (2006 m. balandžio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Degussa prieš Komisiją*, T-279/02, Rink. p. II-897, 361 punktas; taip pat žr. 127 punkte minėto Sprendimo *BASF ir UCB prieš Komisiją* 52 punktą).

258 Dėl šių priežasčių reikia atmesti šį kaltinimą.

— Dėl naudos nebuvimo, būtinybės atgrasyti nebuvimo ir proporcingumo

259 Ieškovės pastebi, kad konkurencijos teisėje numatytomis baudomis siekiama, pirma, panaikinti atsakingų asmenų naudą, kurią jie galėjo gauti dėl pažeidimo, ir antra, užtikrinti atgrasomąjį poveikį (ginčijamo sprendimo 388 konstatuojamoji dalis). Tačiau šioje byloje skirta bauda yra neproporcinga, palyginti su šiais tikslais, nes, pirma, ieškovės negavo iš nurodyto pažeidimo jokios naudos, antra, nei *Barlo*, nei *Quinn* grupė nė karto nebuvo nubaustos už konkurencijos normų pažeidimą.

260 Visų pirma reikia pabrėžti, kad aplinkybės, kurias ieškovės nurodė pateikdamos šį pagrindą, nėra aiškiai numatytos gairių 3 punkte kaip lengvinančios aplinkybės.

261 Taip pat reikia pažymėti, kad Komisija teisingai nusprendė, jog šios aplinkybės nėra pagrindas sumažinti baudą.

262 Pirma, teiginys dėl naudos nebuvimo nėra įrodytas. Beje, ieškovės, atrodo, sutinka, kad tokia nauda galėjo būti gauta, tačiau tvirtina, jog ją gavo buvę, o ne dabartiniai įmonės akcininkai, kuriems tenka sumokėti baudą. Tačiau šis teiginys yra ne tik nepatvirtintas, bet ir nėra svarbus. Be to, reikia pažymėti, kad ieškovės neginčija, jog yra teisėtos *Barlo* perėmėjos, taip pat fakto, jog ginčijamas sprendimas turėtų būti adresuotas būtent joms, jei pažeidimas būtų įrodytas (žr. šio sprendimo 5 punktą).

263 Kad ir kaip būtų, Komisija ginčijamo sprendimo 388 konstatuojamosios dalies pabaigoje teisingai pažymėjo, kad naudos nebuvimas nekeičia padaryto pažeidimo sunkumo, kaip antai nustatyto ginčijamu sprendimu.

264 Antra, dėl aplinkybės, kad nei *Barlo*, nei *Quinn* grupė niekada nebuvo nubaustos už Sąjungos konkurencijos normų pažeidimą, reikia padaryti nuorodą į šio sprendimo 255 punktą ir konstatuoti, jog recidyvo nebuvimas savaime negali būti lengvinanti aplinkybė.

265 Nepatvirtintas teiginys, kad dėl *Barlo* įsigijimo „priešiško“ viešo pasiūlymo pirkti būdu dabartiniai akcininkai neturėjo galimybės atlikti išsamaus audito ir neatkreipė dėmesio į galimą pažeidimą, juo labiau negali sušvelninti padaryto pažeidimo sunkumo arba turėti įtakos baudos dydžiui, nes ja siekiama atgrasyti.

266 Todėl šį kaltinimą reikia atmesti.

— Dėl į pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo sritį nepatenkančio aktyvaus bendradarbiavimo vykstant tyrimui

267 Ieškovės teigia, kad glaudžiai bendradarbiavo su Komisija per visą administracinę procedūrą. Jos tai darė ieškodamos įrodymų, kuriais negalėjo disponuoti nedelsiant, ir dėjo daug pastangų siekdamas šio tikslo. Anot jų, ginčijamame sprendime Komisija nepagrįstai atsisakė atsižvelgti į šį aspektą kaip į lengvinančią aplinkybę.

- 268 Šiuo klausimu reikia priminti, kad gairių 3 punkto šeštoje įtraukoje Komisija numatė lengvinančią aplinkybę, susijusią su aktyviu bendradarbiavimu vykstant tyrimui, nepatenkančiu į pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo sritį.
- 269 Šiuo atveju Komisija ginčijamo sprendimo 392 konstatuojamojoje dalyje konstatavo, kad remdamasi minėta nuostata ji išnagrinėjo, ar dėl vienos iš atitinkamų įmonių bendradarbiavimo ji galėjo lengviau padaryti išvadą, jog pažeidimas padarytas. Ginčijamo sprendimo 393 konstatuojamojoje dalyje, atsižvelgusi į labai ribotą jų bendradarbiavimo mastą ir vertę, taip pat aplinkybę, kad jos ginčija kitus faktus, Komisija nusprendė, kad nėra jokios kitos aplinkybės, dėl kurios baudos sumažinimas, kuris slaptų kartelių bylose bet kuriuo atveju yra tik išimtinio pobūdžio, būtų taikomas kitais pagrindais nei numatyti pranešime dėl bendradarbiavimo.
- 270 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad Komisija teisingai manė, jog slaptų kartelių byloje gairių 3 punkto šešta įtrauka turi būti taikoma tik išimtiniais atvejais.
- 271 Iš tikrųjų, šios nuostatos taikymas negali panaikinti pranešimo dėl bendradarbiavimo veiksmingumo. Iš minėto pranešimo aiškiai matyti, kad juo nustatomas pagrindas, pagal kurį įmonėms, dalyvaujančioms arba dalyvavusioms Bendrijai poveikį darančiuose slaptuose karteliuose, atlyginama už bendradarbiavimą Komisijai atliekant tyrimą. Darytina išvada, kad iš principo įmonėms bauda dėl bendradarbiavimo gali būti sumažinta tik tada, jei jos atitinka šiame pranešime nustatytus reikalavimus.
- 272 Be to, pavyzdžiui, jau buvo nuspręsta, kad Komisijai geriau taikyti gairių 3 punkto šeštą įtrauką tik įmonei, kuri pirmoji pateikė jai informacijos, leidusios išplėsti tyrimą

ir imtis priemonių, būtinų tam, kad būtų nustatytas sunkesnis arba ilgiau trunkantis pažeidimas (2010 m. gegužės 19 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Wieland-Werke ir kt. prieš Komisiją*, T-11/05, 232 punktas; taip pat žr. 234 punktą).

- 273 Šioje byloje, pirma, reikia pažymėti, kad ieškovės nepakankamai detaliam nurodo, kaip ir kokia apimtimi jų bendradarbiavimas padėjo Komisijai įrodyti nurodytas faktines aplinkybes.
- 274 Antra, nors iš pirmojo pagrindo pirmos dalies nagrinėjimo matyti, kad tai, jog atsakymams į pranešimą apie kaltinimus ieškovės pavirtino tam tikras aplinkybes, padėjo Komisijai įrodyti *Barlo* dalyvavimą keliuose antikonkurenciniuose susitikimuose, vis dėlto reikia pabrėžti, kad ieškovės toliau ginčija konkrečiai tą faktą, jog minėtas atsakymas į pranešimą apie kaltinimus įrodo, jog jos yra atsakingos už kartelį.
- 275 Tokiomis sąlygomis neįrodyta, kad yra aplinkybių, pateisinančių norimos lengvinančios aplinkybės pripažinimą.
- 276 Todėl šį kaltinimą reikia atmesti.
- 277 Galiausiai tiek, kiek kai kuriais ieškovių argumentais, pateiktais nagrinėjant antrąjį pagrindą, teigiama, kad nustatant baudos dydį ir visų pirma kiek tai susiję su pritaikytų sumažinimų dydžiu, pažeista pareiga motyvuoti, (žr. šio sprendimo 196, 217 ir 218 punktus), juos reikia atmesti. Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisija pakankamai paaiškino vertinimo kriterijus, leidusius jai pamatuoti ieškovių padaryto pažeidimo sunkumą ir trukmę, pavyzdžiui, ginčijamo sprendimo 335 ir 372–374 konstatuojamosiose dalyse, nurodė motyvus, dėl kurių nusprendė sumažinti joms baudą.

Taigi ji įvykdė esminius formalius pareigos motyvuoti reikalavimus (šiuo klausimu žr. 2000 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *KNP BT prieš Komisiją*, C-248/98 P, Rink. p. I-9641, 42 punktą). Konkrečiai kalbant, reikia konstatuoti, kad vykdydama šią pareigą Komisija savo sprendime neturi skaitmenine išraiška pateikti duomenų apie baudų apskaičiavimo būdą (žr. 131 punkte minėto Sprendimo *Microsoft prieš Komisiją* 1361 punktą ir nurodytą teismo praktiką) ir todėl ji taip pat neprivalėjo motyvuoti pritaikytų sumažinimų dydžių.

Išvada

- ²⁷⁸ Iš viso to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad ginčijamą sprendimą reikia panaikinti, pirma, kiek juo yra pripažinta ieškovių atsakomybė už dalyvavimą kartelyje nuo 1998 m. lapkričio 1 d. iki 2000 m. vasario 23 d., antra, kiek juo nustatyta, kad jos pažeidė EB 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį, kai dalyvavo sudarant ir vykdančiant antikonkurencinius susitarimus ir derinant veiksmus ne tik dėl PMMA kietųjų lakštų, bet taip pat dėl PMMA liejimo gaminių ir PMMA sanitarinių gaminių. Likusią dalį reikalavimų dėl panaikinimo reikia atmesti.
- ²⁷⁹ Dėl baudos dydžio nustatymo iš viso to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad, pirma, reikia padidinti pradinę baudą ne 20 %, kaip tai padarė Komisija ginčijamo sprendimo 353 konstatuojamojoje dalyje, o 10 %, antra, reikia atmesti likusią dalį reikalavimų dėl baudos sumažinimo.
- ²⁸⁰ Todėl pagal ginčijamo sprendimo 2 straipsnį skirtos baudos dydis turi būti 8 250 000 EUR.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 281 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, arba jeigu susiklosto ypatingos aplinkybės, Bendrasis Teismas gali paskirstyti išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas.
- 282 Šioje byloje ieškovių reikalavimai buvo iš dalies patenkinti, o Komisijos reikalavimai atmesti visą ieškinį atitinkamai buvo atmesti. Tačiau ieškovių reikalavimai panaikinti visą ginčijamą sprendimą, kiek jis su jomis susijęs, buvo atmesti. Taigi bylos aplinkybės bus teisingai įvertintos, jei bus nuspręsta, kad ieškovės padengia 60 % savo ir 60 % Komisijos bylinėjimosi išlaidų, o Komisija padengia 40 % savo ir 40 % ieškovių bylinėjimosi išlaidų.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

1. 2006 m. gegužės 31 d. Komisijos sprendimo C (2006) 2098 galutinis dėl procedūros pagal EB 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla Nr. COMP/F/38.645 — Metakrilatai) 1 straipsnis panaikinamas, pirma, kiek juo nustatyta, kad *Quinn Barlo Ltd*, *Quinn Plastics NV* ir *Quinn Plastics GmbH* pažeidė EB 81 straipsnį ir Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo 53 straipsnį, kai dalyvavo sudarant ir vykdant antikonkurencinius

susitarimus ir derinant veiksmus ne tik dėl polimetilmetakrilato kietųjų lakštų, bet taip pat dėl polimetilmetakrilato liejimo gaminių ir polimetilmetakrilato sanitarinių gaminių, antra, kiek juo yra pripažinta šių bendrovių atsakomybė už dalyvavimą kartelyje nuo 1998 m. lapkričio 1 d. iki 2000 m. vasario 23 d.

2. Pagal Sprendimo C (2006) 2098 galutinį 2 straipsnį skirtos baudos, kurią *Quinn Barlo*, *Quinn Plastics NV* ir *Quinn Plastics GmbH* turi sumokėti solidariai, dydis turi būti 8 250 000 EUR.

3. Atmesti likusią ieškinio dalį.

4. *Quinn Barlo*, *Quinn Plastics NV* ir *Quinn Plastics GmbH* padengia 60 % savo ir 60 % Komisijos bylinėjimosi išlaidų.

5. Komisija padengia 40 % savo ir 40 % *Quinn Barlo*, *Quinn Plastics NV* ir *Quinn Plastics GmbH* bylinėjimosi išlaidų.

Czúcz

Labucka

Gratsias

Paskelbta 2011 m. lapkričio 30 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės	II - 7965
Procesas ir šalių reikalavimai	II - 7971
Dėl teisės	II - 7973
Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio pažeidimu	II - 7973
Dėl pirmojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su klaidingu susitikimų, taip pat kitų kontaktų ir pasikeitimų informacija, kuriuose tariamai dalyvavo Barlo, vertinimu ..	II - 7974
— Dėl keturių susitikimų, kuriuose, kaip pripažįstama, Barlo dalyvavo	II - 7974
— Dėl ginčijamo 1999 m. gegužės–birželio mėn. susitikimo Barselonoje (Ispanija) (ginčijamo sprendimo 164 konstatuojamoji dalis)	II - 7992
— Dėl kitų kontaktų ar keitimosi informacija, kuriuose tariamai dalyvavo Barlo, nebuvimo	II - 8000
— Išvada dėl pirmojo pagrindo pirmos dalies	II - 8002
Dėl pirmojo pagrindo antros dalies, susijusios su klaidingu Barlo dalyvavimo „viename ir tęstiniame antikonkurenciniame plane“, apimančiame tris PMMA produktus, vertinimu	II - 8002
Dėl pirmojo pagrindo trečios dalies, susijusios su klaidingu Barlo dalyvavimo darant tęstinį pažeidimą vertinimu	II - 8011
Dėl antrojo pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 3 dalies, gairių ir proporcingumo principo pažeidimu	II - 8015
Dėl antrojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su klaidingu nurodyto pažeidimo trukmės vertinimu	II - 8016
II - 8048	

Dėl antrojo pagrindo antros dalies, susijusios su klaidingu nurodyto pažeidimo sunkumo vertinimu	II - 8018
Dėl antrojo pagrindo trečios dalies, susijusios su klaidingu lengvinančių aplinkybių vertinimu	II - 8029
— Dėl pasyvaus ir nereikšmingo elgesio darant pažeidimą	II - 8030
— Dėl realaus neteisėtų susitarimų ar veiksmų neįgyvendinimo	II - 8033
— Dėl ankstyvo pažeidimo nutraukimo	II - 8038
— Dėl konkurencijos normų laikymosi programos priėmimo	II - 8039
— Dėl naudos nebuvimo, būtinybės atgrasyti nebuvimo ir proporcingumo ..	II - 8041
— Dėl į pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo sritį nepatenkančio aktyvaus bendradarbiavimo vykstant tyrimui	II - 8042
Išvada	II - 8045
Dėl bylinėjimosi išlaidų	II - 8046